



Høgskolen  
i Innlandet



**Merethe Lerfald og Birgitta Ericsson**

# **Hyttebruksundersøkelse 2018 Rollag Kommune**

Skriftserien 4-2019



østlandsforskning  
Eastern Norway Research Institute

ISBN nr.: 978-82-8380-099-9

ISSN trykt/elektronisk versjon: 2535-567

Oppdragsgiver: Rollag næringsforening

Prosjektnavn: Hyttebruksundersøkelse 2018 Rollag kommune

Prosjektleder: Merethe Lurfald

Emneord: Rollag, fritidsbolig, hyttebruksundersøkelse, spørreundersøkelse

Dato: Februar 2019

©: Forfattere/Høgskolen i Innlandet

## FORORD

På oppdrag fra Rollag næringsforening er Østlandsforskning gitt i oppdrag å gjennomføre en hyttebruksundersøkelse.

Rollag kommune har primo 2018 i overkant av 2 000 fritidsboliger. Som ledd i et omstillingsprogram ønsker man nå å undersøke hvorvidt fritidsboligene og deres eiere har ønsker og behov som kan bidra til å øke verdiskapingen i lokalt næringsliv.

Selve Hyttebruksundersøkelsen, en spørreundersøkelse til fritidsboligeiere i Rollag kommune, ble gjennomført høsten 2018.

Vi takker Rollag næringsforening for et interessant oppdrag og godt samarbeid i prosjektperioden. Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

Lillehammer, februar, 2019

Tonje Lauritzen (sign.)

Instituttleder

Merethe Lerfald (sign.)

prosjektleder

# INNHOOLD

<b>1</b>	<b>Innledning</b> .....	<b>3</b>
1.1	Kort om Rollag, befolkning og næring .....	4
1.2	Datainnsamlingsmetode og svarinnngang .....	6
1.3	Om rapportens oppbygging .....	7
<b>2</b>	<b>Om eierhusholdningene</b> .....	<b>8</b>
2.1	Alder, kjønn, hjemmeboende barn m.m. ....	8
2.2	Bostedsfylke .....	10
<b>3</b>	<b>Om fritidsboligene – standard og planlagte utbedringer</b> .....	<b>11</b>
3.1	Standard – tekniske kvaliteter .....	11
3.2	Planer om fornying .....	14
<b>4</b>	<b>Bruk av fritidsboligen</b> .....	<b>16</b>
4.1	Hvorfor fritidsbolig i Rollag .....	18
4.2	Forhold som påvirker bruk av fritidsboligen i fremtiden.....	21
4.3	Lokalt engasjement .....	24
4.4	Vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglifjell .....	25
<b>5</b>	<b>Bruk av områdene i Rollag</b> .....	<b>28</b>
5.1	Områder og aktivitet .....	28
5.2	Bruk av Veggli skisenter .....	32
5.3	Ønsker om tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging .....	32
5.4	Betale for å videreutvikle og holde god kvalitet på skiløyper, skilting, sykkelveier og stier i området? .....	33
5.5	Informasjon om hva som skjer i kommunen.....	35
<b>6</b>	<b>Forbruk i Rollag og i forbindelse med bruk av fritidsboligen</b> .....	<b>37</b>
6.1	Forbruk i forbindelse med ferie- og helgeopphold.....	37
6.2	Forbruk på ulike varer og tjenester.....	38
6.3	Er det handelstilbud eller varer fritidsboligeierne savner? .....	38
6.4	Kunne du tenke deg å kjøpe /bestille følgende? .....	39
<b>7</b>	<b>Avsluttende kommentar og oppsummering</b> .....	<b>42</b>
	<b>Vedlegg</b> .....	<b>49</b>
	Vedlegg 1: Spørreundersøkelse.....	49

## Figurer

Figur 1 Venstre: Tilvekst boliger og fritidsboliger. 2006-2018. Rollag kommune. Høyre: Tilvekst fritidsboliger. 2006-2018. Rollag, Buskerud og Norge. ....	3
Figur 2. Befolkning Rollag kommune, etter alder. 1986-2018. ....	4
Figur 3. Sysselsatte (20-66 år) etter arbeidssted og næring. Rollag og Buskerud. 2008 og 2017. Prosent. ....	5
Figur 4. Sysselsatte (20-66 år) etter arbeidssted og næring. Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal. 2008 og 2017. Prosent. ....	5
Figur 5. Respondenter etter kjønn og alder. Prosent. N=522. ....	8
Figur 6. Bostedsfylke med grunnlag i oppgitt postnummer. N=460. ....	10
Figur 7. Tekniske kvaliteter og type fritidsbolig. ....	12
Figur 8. Tilvekst fritidsboliger. 1997-2018. Indeks 1997=100. Rollag, Buskerud og Norge. ....	12
Figur 9. Venstre: Fritidsbolig totalt etter byggeår. Prosent. n=819. Høyre: Type fritidsbolig etter byggeår. Prosent. ....	13
Figur 10. Fritidsboliger etter areal. Prosent. n=816. ....	13
Figur 11. Areal fritidsboliger etter byggeår. Prosent. n=816. ....	14
Figur 12. Planer om fornying i løpet av en 5-årsperiode. Prosent. N=819. ....	15
Figur 13. Gjennomsnittlig antall bruksdøgn per måned. Oktober 2017-september 2018. n=52516	
Figur 14. Venstre: Bruksdøgn etter adkomst og sesong. Høyre: Bruksdøgn etter type fritidsbolig og sesong. Gjennomsnitt og median. ....	17
Figur 15. Antall persondøgn per måned. Gjennomsnitt og median. n=545. ....	18
Figur 16. Venstre: Persondøgn etter adkomst og sesong. Høyre: Persondøgn etter type fritidsbolig og sesong. Gjennomsnitt og median. ....	18
Figur 17. Hvor viktig er følgende for å eie en fritidsbolig i Rollag kommune 1? Sortert avtakende etter 'Svært viktig'. ....	19
Figur 18. Hvor viktig er følgende for å eie en fritidsbolig i Rollag kommune 2? Sortert avtakende etter 'Svært viktig'. ....	20
Figur 19. Kvalitet på tilbud og viktighet i forhold til bruk i fremtiden. Sortert etter avtakende viktighet. ....	22
Figur 20. Ville du bidratt med følgende i Rollag? Prosent. n=819. ....	25
Figur 21. Hvordan vil en vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglijfjell påvirke din bruk av fritidsboligen fremover og området generelt? Prosent sortert avtakende etter 'Vil ikke påvirke'. . .	26
Figur 22. I hvilken grad bruker dere disse områdene sommerstid og vintertid? Sortert avtakende etter ofte. ....	29
Figur 23. Om sommeren ... (øverst). Om vinteren ... (nederst). Sortert etter avtakende andel. n=819. ....	31
Figur 24. Er det tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging du savner i området? n=819. ....	33
Figur 25. Ønsker /ønsker ikke å betale /betale mer. Prosent n=490. ....	35
Figur 26. Ja, jeg henter informasjon og kilde til informasjon. Prosent. n=466. ....	36
Figur 27. Forbruk varer og tjenester i forbindelse med ferie- og helgeopphold i Rollag. For n>50. Gjennomsnitt. ....	38
Figur 28. Er det handelstilbud eller varer du savner særskilt? ....	39
Figur 29. Kunne du tenke deg å kjøpe /bestille følgende fra lokale leverandører? Prosent sortert avtakende etter svært sannsynlig /sannsynlig. ....	40
Figur 30. I hvor stor grad er du fornøyd med handelstilbudet og hvor viktig er det for din bruk av fritidsboligen? ....	41

## Tabeller

Tabell 1. Mottakere av spørreundersøkelse.....	6
Tabell 2. Besvarte skjemaer fordelt på Nordre og Søre Vegglifjell .....	7
Tabell 3. Hva er din høyeste utdanning? N=552.....	9
Tabell 4. Antall hjemmeboende barn. Aldersfordelt. N=309 .....	9
Tabell 5. Antall personer i husholdningen. N=341 .....	10
Tabell 6. Tekniske kvaliteter ved fritidsboligene. n=819. ....	11
Tabell 7. Gjennomsnittlig antall sengeplasser og soverom. Fritidsboliger etter byggeår. ....	14
Tabell 8. Bruksdøgn etter sesong, type fritidsbolig og adkomst. Gjennomsnitt og median. ....	17
Tabell 9. Vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglifjell ... Prosent. ....	27
Tabell 10. Hvor mange ganger var du i Vegglifjell skisenter? Og Hvor mange i din fritidsbolig hadde sesongkort i Vegglifjell skisenter? Prosent.....	32
Tabell 11. Er du villig til å betale for å videreutvikle og holde god kvalitet på... (spørsmål 41). Frekvens og prosent.....	34
Tabell 12. Anslått forbruk (NOK) i Rollag kommune per persondøgn og fritidsbolig <sup>1</sup> .....	37

## KORT OPPSUMMERING OG KONKLUSJONER

Nedenfor har vi trukket ut noen viktige momenter fra rapporten og fra et mer fyldig avslutningskapittel. Vi anbefaler at avslutningskapitlet også leses da det gir en utdyping av kulepunktene nedenfor.

- Rollag er en kommune beliggende midt i Numedal med ca 1 400 fastboende innbyggere og 2 100 fritidsboliger. Om lag 1 400 av fritidsboligene ligger i Nordre Vegglifjell.
- *Tilveksten av fritidsboliger har vært raskere* i Rollag enn i Buskerud og resten av landet siden første halvdel av 2000-tallet. De fleste av disse er bygget med full teknisk standard.
- Fritidsboligene *brukes mye*, i gjennomsnitt 64 døgn i året, og mest om vinteren med 39 døgn.
- Viktigste begrunnelser for å eie fritidsboligen i Rollag er *stillhet og ro*, tilgang til tidlig natursnø og til høyfjellsområder i «passe» reiseavstand fra hjemstedet.
- Tradisjonelle aktiviteter som skigåing i (godt) preparerte skiløyper vinterstid og fotturer sommerstid er viktigste aktiviteter for opphold.
- Det er indikasjoner på at særlig skiløypetilbudet begynner å bli for lite (for kort). Deltidsinnbyggerne er ofte i området, og for å unngå køer i de mest populære traseene kan en utvidelse av løypenettet bidra til å spre trafikken. *Infrastruktur og tilbud knyttet til friluftaktiviteter må tilpasses omfang og evt. vekst i brukere av området.*
- Det er indikasjoner på at turstier og skilting/merking av stier og løyper både sommer og vinter bør sees på, selv om deltidsinnbyggerne etter hvert nok blir godt kjent i sine nærområder.
- Det oppholdsbedingede forbruket er ikke så stort, men det skyldes vesentlig manglende lokale tilbud. Særlig lite er naturlig nok forbruket knyttet til helgeopphold. Ved lengre ferieopphold oppgir nær halvparten at man supplerer dagligvarer, naturlig nok. Man er også fornøyd med det matvaretilbudet som eksisterer. Det er trolig lite å hente på å fokusere på økt forbruk i detaljhandel.
- De fleste ønsker ikke å involvere seg i «profesjonelle» aktiviteter – man er i Rollag for å nyte fritid og friluftsliv. Det er likevel et potensial for at enkeltpersoner ønsker

å bidra i lokalsamfunnet, da framfor alt til utvikling av tilbud og aktiviteter i sitt nærområde. *Det bør fokuseres på hvordan man kan fange opp denne ressursen og øke interaksjonen* mellom kommune og deltidsinnbyggere. Etablering av en arena for dialog er et mulig tiltak.

- Næringsutvikling med basis i fritidsinnbyggerne bør særlig vurderes i form av videreutvikling av de – i dag enkle – vaktmestertjenestene det allerede er etterspørsel etter. Denne typen tjenester gir *større sysselsettingseffekter og verdiskaping lokalt* enn omsetning i kolonial og bensin.
- Finansiering av aktivitetstilbud, preparering, merking og rydding/vedlikehold av traseer, alpinanlegg, og andre fellesgoder: Det er positivt at Rollag kommune har formalisert krav om inngåelse av en utbyggingsavtale mellom grunneier(e) og kommune for å få godkjent reguleringsplan. Dette er en ordning som bør videreføres. At grunneiere i tillegg har forpliktet seg til å avsette midler til et driftsfond, tilsier at man i Rollag er bedre stilt enn mange andre steder for finansiering av fellesgoder.
- Utbyggingsavtaler og valgt organisering for å ivareta ulike interessenter (kommune, grunneiere og fritidsboligeiere, næringsliv etc.) må være hensiktsmessig i forhold til ønsket utvikling fremover. Erfaringer fra andre kommuner kan gi nyttige innspill i dette arbeidet.
- For videre utvikling og for å legge best mulig til rette for å utnytte det økonomiske og sysselsettingsmessige potensialet må kommunen spille en sentral rolle. Kommunen bør ha en oppdatert og revidert kommuneplan. samfunnsdel og arealdel. Disse må samle ulike satsinger og delplaner, og med det bidra til å holde fokus over tid. Langsiktighet og forankring av kommunale planprosesser er her sentralt. En forankret og oppdatert kommuneplan gir grunnlag for å vurdere hvordan ulike prosjekter og initiativer kan bidra til å nå langsiktige mål. Kommunen har en viktig rolle i å legge til rette for et godt og målrettet samarbeid mellom aktørene, herunder reiselivsnæringen, grunneiere og andre lokale aktører som kommune, fylkeskommune og frivilligheten.
- En evt. vegforbindelse mellom Nordre og Søre Vegglifjell må vurderes i forhold til kvalitetene som søkes (jfr. kulepunkt 4), og mange er negative til en slik forbindelse. Det gjelder både i Nordre og Søre Vegglifjell.
- Det har vært en sterk vekst i fritidsboliger i kommunen de siste årene. Materialet indikerer en interessekonflikt mellom eksisterende fritidsboligeiere og ønske fra grunneiere om videre utbygging av fritidsboligområder. Det er viktig at kommunen *har og tar* rollen som samfunnsutvikler og tar et tydelig grep om videre utvikling.



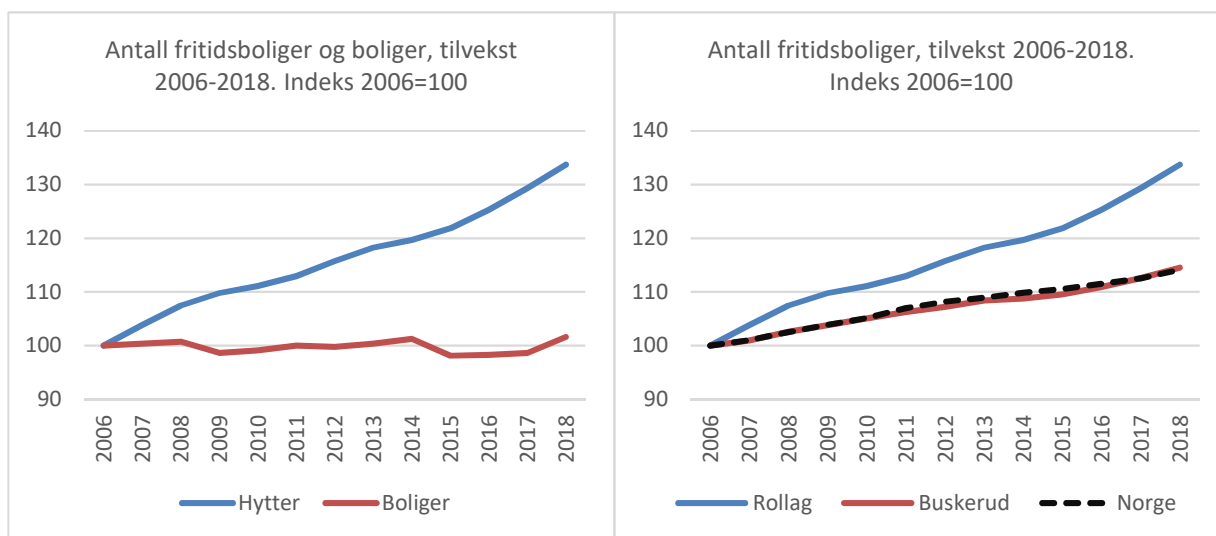
# 1 INNLEDNING

Rollag kommune har primo 2018 i overkant av 2 000 fritidsboliger. Som ledd i et omstillingsprogram ønsker man nå å undersøke hvorvidt fritidsboligene og deres eiere har ønsker og behov som kan bidra til å øke verdiskapingen i lokalt næringsliv.

Østlandsforskning har med det som bakgrunn og på oppdrag fra Veggli næringsforening gjennomført en hyttebruksundersøkelse i Rollag kommune.

Spørreundersøkelsen er gjennomført i perioden 4.10-31.10.2018.

Per 1. januar 2018 var det 1 411 personer bosatt i Rollag kommune. Det er ifølge SSB registrert 819 boliger (beboede og ubebodde) og 2 134 hytter eller fritidsboliger i kommunen.

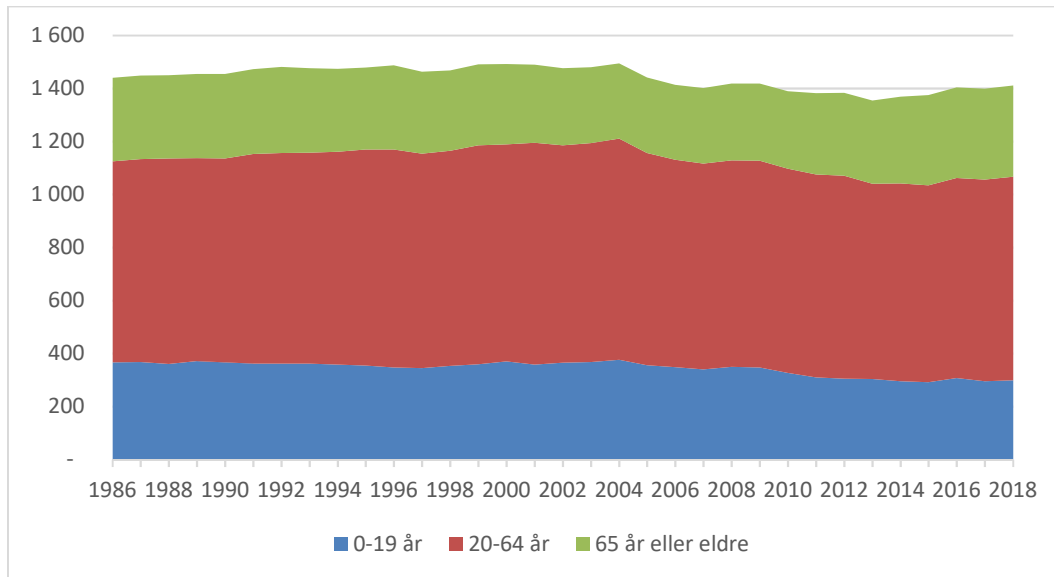


Figur 1 Venstre: Tilvekst boliger og fritidsboliger. 2006-2018. Rollag kommune. Høyre: Tilvekst fritidsboliger. 2006-2018. Rollag, Buskerud og Norge.

I Figur 1 vises utviklingen i fritidsboliger og boliger i perioden 2006-2018 (venstre) samt utviklingen i fritidsboliger sammenlignet med utviklingen i Buskerud og i landet (høyre). Boligmassen i Rollag er stabil i perioden mens antall fritidsboliger har vokst med mer enn 30 prosent, fra 1 596 fritidsboliger i 2006 til 2 134 i 2018. Veksten i fritidsboliger i Buskerud er som for landet, mens veksten i Rollag er vesentlig sterkere.

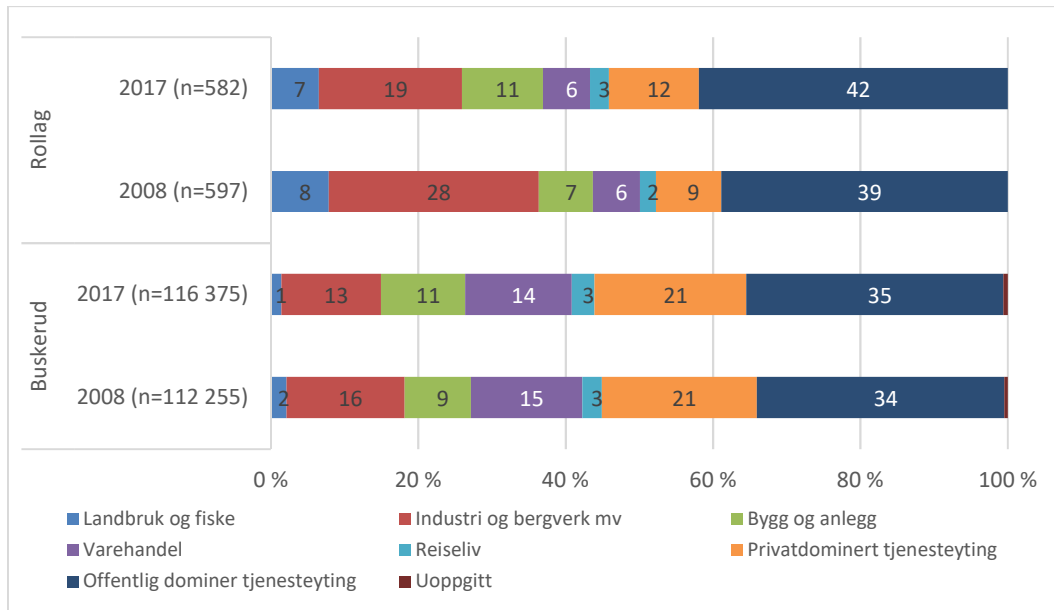
## 1.1 Kort om Rollag, befolkning og næring

I 1986 var det 1 440 innbyggere i Rollag kommune. 366 var i alderen 0-19 år, 759 var i alderen 20-64 år og 315 var 65 år eller eldre. I 2018 er det 1 411 innbyggere, det vil si en liten nedgang på 29 personer, eller 2 prosent. Størst endring er det i aldersgruppen 0-19 år, hvor det har vært en reduksjon i antall på 67 sammenlignet med 1986, noe som utgjør 18 prosent. I aldersgruppen 20-64 år er det en økning i antall på 9 personer og i gruppen for de over 65 år er det en økning på 29, eller 9 prosent.



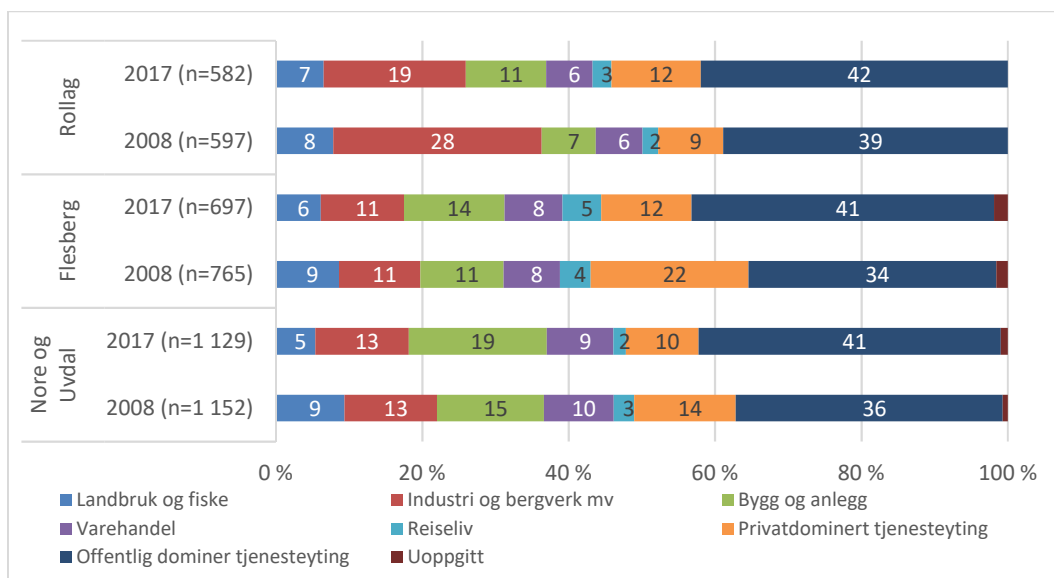
Figur 2. Befolkning Rollag kommune, etter alder. 1986-2018.

I figuren nedenfor har vi presentert næringsfordelt sysselsetting for Rollag og Buskerud for årene 2008 og 2017. Størst endring i Rollag er det innenfor industri. En årsak kan være vedtak i 2014 om nedlegging av Kongsberg Automotive Rollag i 2018. Offentlig sektor var den dominerende sektoren med 39 prosent av de sysselsatte i 2008 og den har økt til 42 prosent i 2017. Bygg og anlegg, reiseliv og privatdominert tjenesteyting er tre sektorer som har økt sin relative betydning målt i sysselsetting. Vekst i antall fritidsboliger kan være en årsak til dette.



Figur 3. Sysselsatte (20-66 år) etter arbeidssted og næring. Rollag og Buskerud. 2008 og 2017. Prosent.

Vi har også sett på næringsfordelt sysselsetting i nabokommunene i Numedal. I figuren er næringsfordelt sysselsetting for kommunene Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal presentert. Også i de to andre Numedalskommunene er offentlig sektor dominerende og på samme nivå relativt sett som i Rollag, men i Flesberg og Nore og Uvdal har offentlig sektors dominans økt mer i perioden. Reiselivsnæringen er på om lag samme nivå i de tre kommunene. Privatdominert tjenesteytings betydning er avtakende i Flesberg og Nore og Uvdal, mens den har økt i Rollag. Bygg og anlegg er en sektor som har økt i betydning relativt sett i alle tre kommuner.



Figur 4. Sysselsatte (20-66 år) etter arbeidssted og næring. Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal. 2008 og 2017. Prosent.

## 1.2 Datainnsamlingsmetode og svarinnngang

Det ble utarbeidet et omfattende spørreskjema (se vedlegg 1). Det er flere respondenter som har kommentert på at spørreskjemaet var for omfattende og krevende å besvare.

I tillegg til å distribuere undersøkelsen via epost, ble det også lagt ut en åpen versjon (hjemmesider etc.), slik at hytteeier og andre besøkende skulle bli gitt mulighet til å besvare. Undersøkelsene var identiske.

Undersøkelsen ble distribuert til hytteeiere med registrert epostadresse i:

Tabell 1. Mottakere av spørreundersøkelse.

Mottakere	Antall epostadresser	Område
Votnedalen og Svartli hytteeierforening	287	Nordre Vegglifjell
Vegglifjell hytteeierforening	347 <sup>1</sup>	Nordre Vegglifjell
Søre Vegglifjell hytteforening	179	Søre Vegglifjell
Serviceavgift	284	
Vegglidagen 19.8.2018	15	
Sum epostadresser	1 112	

<sup>1</sup>)Av disse er 41 registrert som epostadresse nr 2, dvs at 2 personer tilhørende samme fritidsbolig har fått samme henvendelse.

Epostadressene ble sammenstilt og duplikater ble fjernet. Spørreundersøkelsen ble etter det sendt ut til 1 012 unike epostmottakere.

Når undersøkelsen ble stengt var det registrert 722 besvarelser (fullstendige og ufullstendige) på undersøkelsen distribuert via epost og 195 besvarelser via den åpne undersøkelsen. Totalt 917. Av disse var 71 skjema å betrakte som ubesvarte.

Respondentene skulle innledningsvis velge om:

1. Jeg eller min familie eier en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune (819 stk)
2. Jeg er besøkende i Rollag kommune (overnatting) (2)
3. Jeg er besøkende på en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune (overnatting) (16)
4. Jeg er på dagsbesøk i Rollag kommune (3)
5. Jeg er på dagsbesøk i Rollag kommune fra min bostedskommune (2)
6. Jeg leier en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune (4)

Det var kun 27 stk som valgte alternativene 2-6. Det er for få til å bruke i analysesammenheng. Vi har derfor sett bort fra disse. I analysen av materialet inngår da 819 besvarelser. Det gir en svarprosent på 81, noe som er veldig bra. Vi gjør oppmerksom på at svarprosenten per spørsmål varierer, og at det kan ha betydning for tolkingen av

resultatene. Disse respondentene (819 stk) utgjør 38 prosent av *alle* fritidsboliger i Rollag kommune (2 100 stk).

Det er ifølge oppdragsgiver anslagsvis 600 hytter i Søre Vegglijfjell og 1 400 i Nordre Vegglijfjell. Det er en skjevhet i materialet. Nordre Vegglijfjell er overrepresentert. Andel svar utgjør 80 prosent i materialet mot 67 prosent av totalt antall fritidsboliger. Tilsvarende er øvrige områder underrepresentert. Svarandelen fra Søre Vegglijfjell er på 19 prosent mens fritidsboligene i det området utgjør 29 prosent av fritidsboligpopulasjonen i kommunen. Fritidsboligene i andre områder utgjør 5 prosent av totalen, men er i vårt materiale under 1 prosent, se tabell.

Tabell 2. Besvarte skjemaer fordelt på Nordre og Søre Vegglijfjell

Område	Totalt antall fritidsboliger	Prosent		Antall svar <sup>1</sup>	Prosent
Nordre Vegglijfjell	1 400	67		651	80
Søre Vegglijfjell	600	29		154	19
Andre områder	100	5		4	0
Sum	2 100	100		809	100

<sup>1</sup>Antall (809 stk) som har oppgitt lokalisering av fritidsbolig.

### 1.3 Om rapportens oppbygging

I det følgende presenteres resultatet fra undersøkelsen. I kapittel 2 gis en presentasjon av eierhusholdningen, mens vi i kapittel 3 sier noe om fritidsboligene, herunder tekniske kvaliteter og planer om fornying. I dette prosjektet er bruk av fritidsboliger og av områdene sentralt. Dette presenteres i kapitlene 4 og 5. Vi har spurt fritidsboligeierne om forbruk i forbindelse med ferie og helgeopphold. Dette er krevende spørsmål, og det var ikke alle spørsmålene som hadde tilfredsstillende svarinnngang. Vi har imidlertid kommet frem til forbruk per personøgn for hhv ferie- og helgeopphold. Dette er presentert i kapittel 6. I kapittel 7 gir vi en avsluttende kommentar og oppsummering av viktige funn i undersøkelsen.

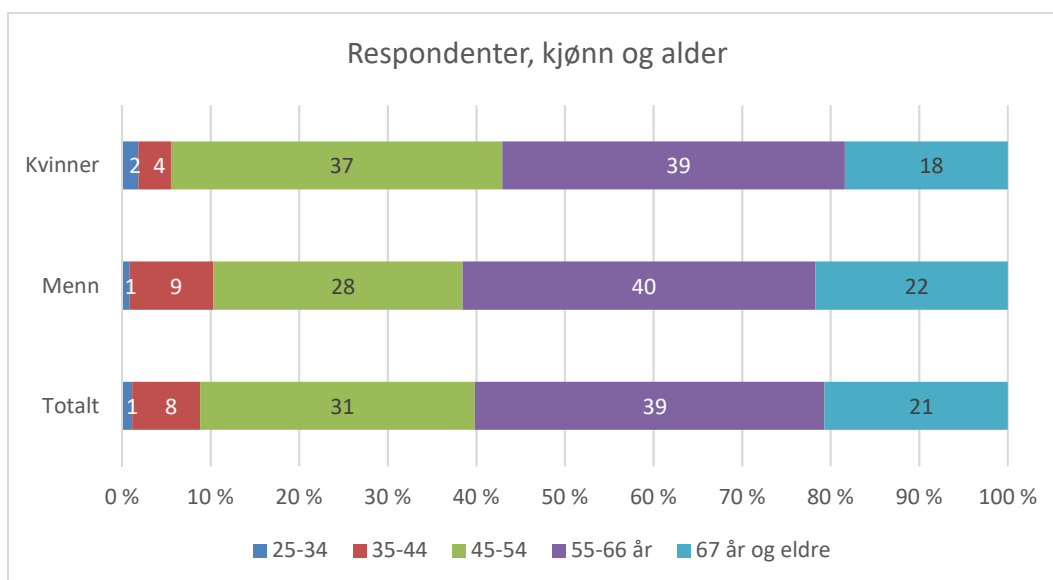
Spørreskjemaet ligger som vedlegg til denne rapporten.

## 2 OM EIERHUSHOLDNINGENE

Eierhusholdningene som inngår i datagrunnlaget presenteres kort innledningsvis.

### 2.1 Alder, kjønn, hjemmeboende barn m.m.

Det er 163 kvinner og 359 menn som har oppgitt alder. Av kvinnene er det 37 prosent som er i aldersgruppen 45-54 år og 39 prosent som er i gruppen 55-66 år. Tilsvarende for menn er hhv 28 og 40 prosent. Av alle respondenter er 31 prosent 45-54 år og 39 prosent 55-66 år.



Figur 5. Respondenter etter kjønn og alder. Prosent. N=522

Vi har undersøkt gjennomsnittsalder på fritidsboligeiere etter om hytta er «ny» eller «gammel» (byggeår før 2000 eller år 2000 og senere). Det er ikke stor forskjell i gjennomsnittsalder for de to gruppene. Gjennomsnittsalder for eiere av fritidsboliger bygd før år 2000 er 59 år og alderen for de med fritidsboliger bygd etter år 2000 er 55 år.

Vi gav respondentene muligheter til å oppgi utdanningsbakgrunn til minst to personer per hushold. Om lag 50 prosent har oppgitt 2 svar. Resultatet fremgår av tabellen. Andelen med høgskole/universitetsutdanning er klart størst med 60 prosent.

Tabell 3. Hva er din høyeste utdanning? N=552

	Svarer 1	Prosent	Svarer 2	Prosent	Totalt	Prosent
Grunnskole	59	11	26	9	85	10
Videregående skole	99	18	70	25	169	20
Høgskole/universitet	340	62	166	58	506	61
Fagbrev /mesterbrev	54	10	22	8	76	9
SUM	552	100	284	100	836	100

395 respondenter har oppgitt husholdningens samlede bruttoinntekt i 2017.

Gjennomsnittlig bruttoinntekt var i 2017 1,5 mill.kroner, mens medianinntekten var 1,4 mill.kroner.

482 respondenter har besvart spørsmålet 'Har noen i husstanden arbeid som gir muligheter til avspasering /fjernarbeid?'. 360 av disse oppgir å ha slike muligheter. Vi spurte også etter i hvilken grad benyttes slike muligheter til opphold i fritidsboligen. 55 prosent oppga at denne muligheten benyttes ofte eller som regel.

Hjemmeboende barn fordelt etter alder i husstanden er presentert i tabellen nedenfor. Det er 309 husholdninger som oppgir å ha hjemmeboende barn. Disse har i gjennomsnitt 1,3 barn. Det er kun 341 av respondentene som har oppgitt antall personer i husholdningen. 50 prosent av disse oppgir være 2 personer, mens 6 prosent oppgir å være 1 person.

Tabell 4. Antall hjemmeboende barn. Aldersfordelt. N=309

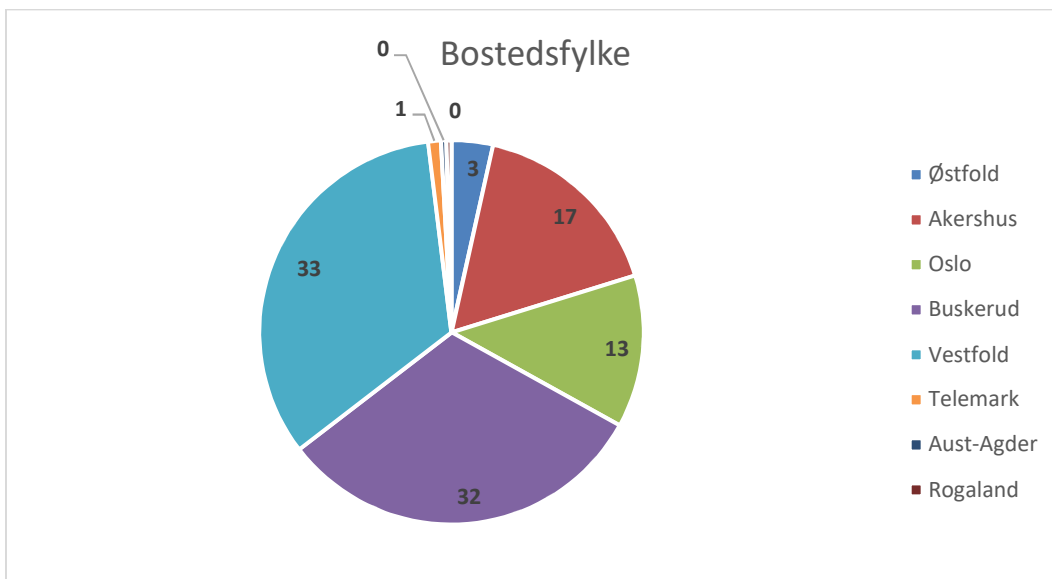
	Antall hjemmeboende barn	Prosent	N
Barn 0-5 år	25	6	20
Barn 6-10 år	69	17	56
Ungdommer 11-14 år	69	17	58
Ungdommer 15-19 år	117	29	91
20 år eller eldre	127	31	84
SUM	407	100	309

Tabell 5. Antall personer i husholdningen. N=341

Antall personer	Antall husstander	Prosent
1	21	6
2	171	50
3	51	15
4	62	18
5	31	9
6 eller fl.	5	1
SUM	341	100

## 2.2 Bostedsfylke

Mer enn 60 prosent av respondentene er hjemmehørende i fylkene Vestfold og Buskerud, det vil si nærrområdene. Som vi skal se senere er reiseavstand en viktig faktor for eierskapet. Eiere fra Akershus og Oslo utgjør 30 prosent.



Figur 6. Bostedsfylke med grunnlag i oppgitt postnummer. N=460.



### 3 OM FRITIDSBOLIGENE – STANDARD OG PLANLAGTE UTBEDRINGER

I det følgende ser vi nærmere på fritidsboligene som er representert i materialet.

#### 3.1 Standard – tekniske kvaliteter

Som nevnt i pkt 1.1 er det 819 som har oppgitt at 'Jeg eller min familie eier en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune'. 95 prosent oppgir at fritidsboligen eies av vår husstand alene. To tredjedeler (64 prosent) oppgir at de har en høystandard fritidsbolig mens én tredjedel (34 prosent) oppgir at den er lavstandard. To prosent oppgir at de har en annen type, slik som f.eks. seterhus. Respondentene vurderer her selv type fritidsbolig.

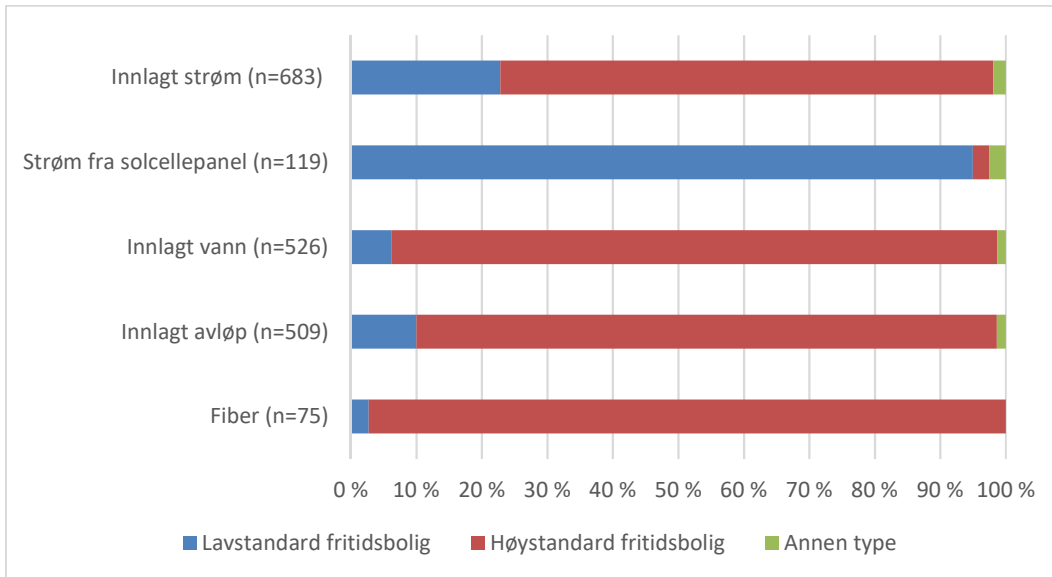
Vi har i tillegg stilt spørsmål om ulike tekniske kvaliteter ved hytta, slik som strøm, innlagt vann etc. I tabellen nedenfor fremgår resultatet. Absolutte tall og prosent er presentert. Nær 100 prosent av respondentene oppgir å ha innlagt strøm eller strøm fra solcellepanel. I overkant av 60 prosent av fritidsboligene har innlagt vann og avløp, mens kun 9 prosent har innlagt fiber.

Tabell 6. Tekniske kvaliteter ved fritidsboligene. n=819.

	Antall	Prosent
Innlagt strøm	690	84
Strøm fra solcellepanel	119	15
Innlagt vann	532	65
Innlagt avløp	515	63
Fiber	75	9

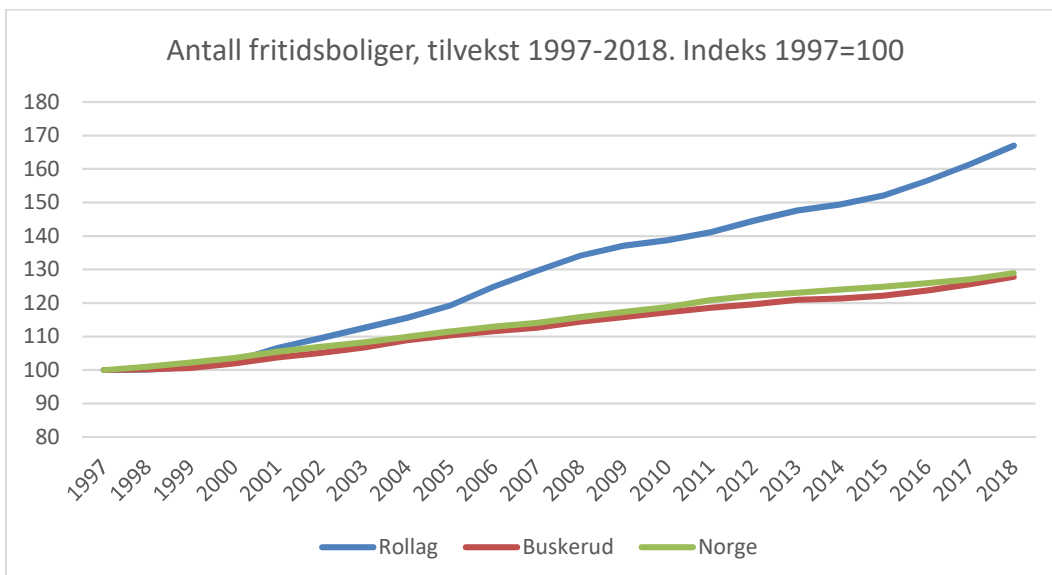
I Figur 7 har vi sett disse tekniske kvalitetene i forhold til respondentenes egenvurdering av type fritidsbolig. Av fritidsboliger med innlagt strøm er 23 prosent lavstandard fritidsboliger og 75 prosent høystandard, mens 2 prosent er annen type. Det er i all hovedsak lavstandard fritidsboliger som oppgir å ha strøm fra solcellepanel. Det er i stor grad høystandard fritidsboliger som har innlagt vann og avløp, 92 prosent av fritidsboligene med innlagt vann og 89 prosent av fritidsboligene med avløp. Det er veldig

få som har innlagt fiber, jf. Tabell 6. Nær alle av disse (95 prosent) oppgir høystandard fritidsbolig som type.



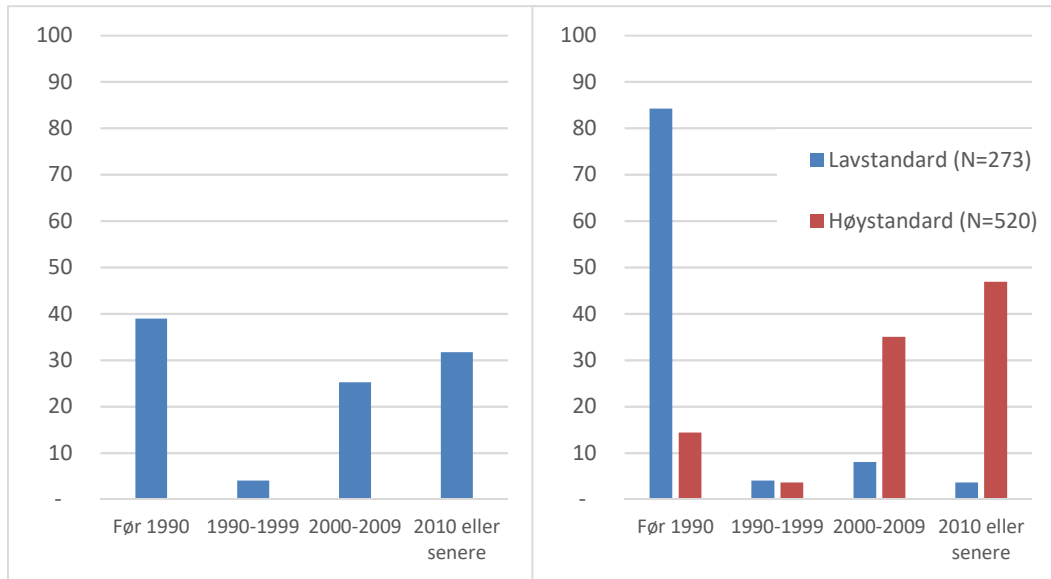
Figur 7. Tekniske kvaliteter og type fritidsbolig.

Fritidsboligutbyggingen har skutt fart i Rollag på 2000-tallet, se figur. Dette speiles også i vårt materiale. 57 prosent av alle fritidsboligene i materialet er bygd år 2000 eller senere. Kun 4 prosent av fritidsboligene er bygd i perioden 1990-1999, mens 39 prosent er bygd før 1990. 84 prosent av fritidsboligene med lavstandard er bygd før 1990, mens 82 prosent av høystandard fritidsboligene er bygd på 2000-tallet.

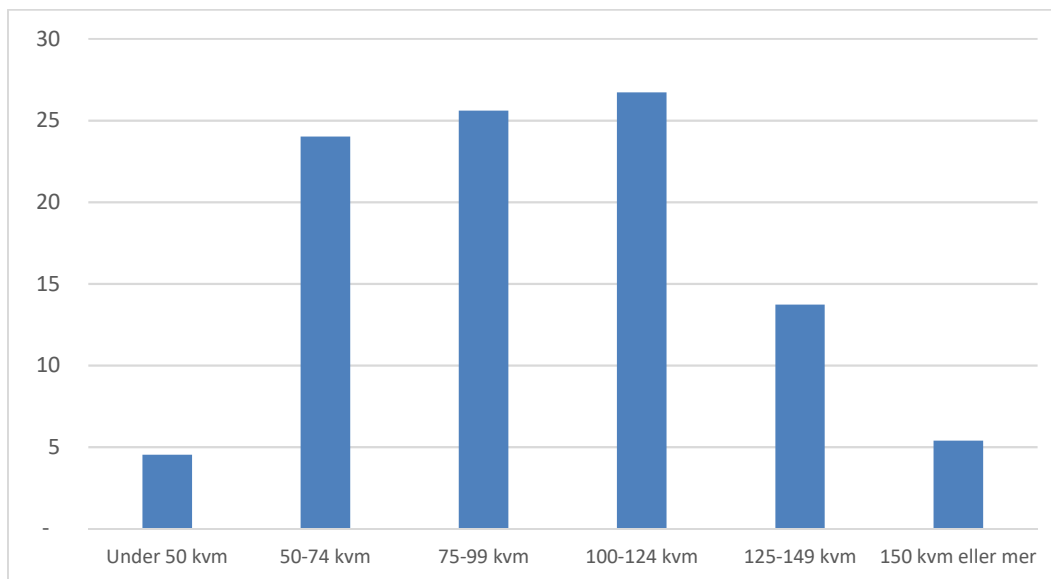


Figur 8. Tilvekst fritidsboliger. 1997-2018. Indeks 1997=100. Rollag, Buskerud og Norge.

Kilde: SSB bearbeidet av Østlandsforskning.

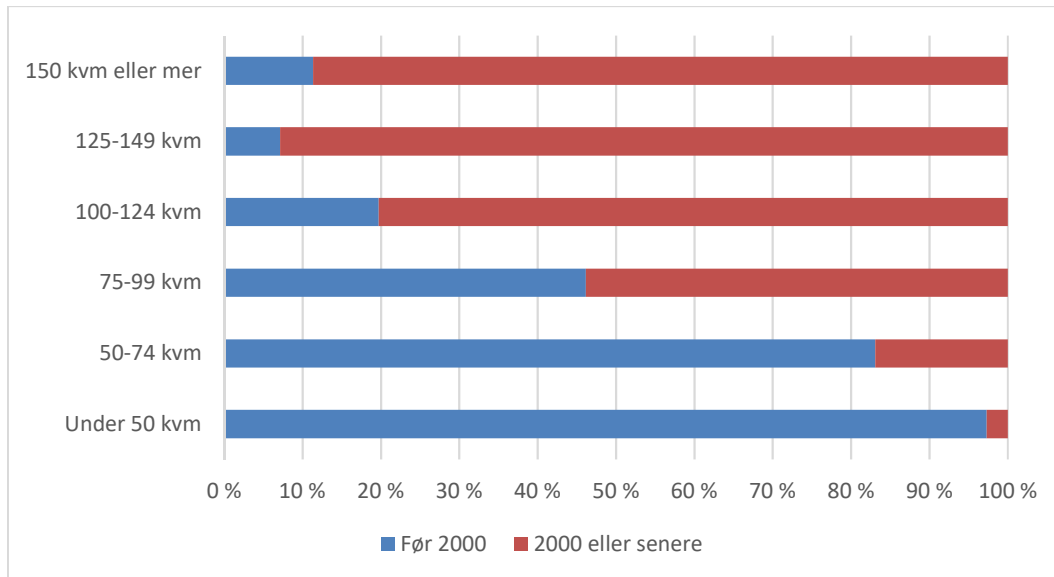


Figur 9. Venstre: Fritidsbolig totalt etter byggeår. Prosent. n=819. Høyre: Type fritidsbolig etter byggeår. Prosent.



Figur 10. Fritidsboliger etter areal. Prosent. n=816

Tre fjerdedeler (76 prosent) av fritidsboligene er mellom 50 og 150 kvm. Det har vært en tendens til at nyere fritidshus er større enn eldre. Dette er et tydelig trekk i dette materialet også, jf. Figur 11. Det man nå ser er at det f.eks. i områder, eksempelvis Sjusjøen, tilbys tomter med mindre enheter med høy teknisk kvalitet. Det kan være for familier med færre medlemmer, noe som passer familien slik den er i dag. Endres dette, kan man selge og kjøpe en ny fritidsbolig. Forholdet eier /familien har til den eide fritidsboligen er endret. Tidligere var fritidsboligen noe man eide over lang tid, og gjerne generasjoner.



Figur 11. Areal fritidsboliger etter byggeår. Prosent. n=816

En tredjedel av fritidsboligene er påbygd /ombygd etter opprinnelig byggeår. Mer enn 80 prosent av de påbygde /ombygde fritidsboligene er bygd før år 2000.

Nær alle respondentene (n=816) har oppgitt antall senger i fritidsboligen. Totalt er det i disse enhetene 6 925 sengeplasser eller 8,5 senger per enhet. Fritidsboligene i kommunen representerer en betydelig sengekapasitet. Det betyr at i toppsesong, slik som vinterferiehelger og i påsken er det teoretisk mulig å innkvartere i underkant av 20 000 besøkende i fritidshusene i kommunen.

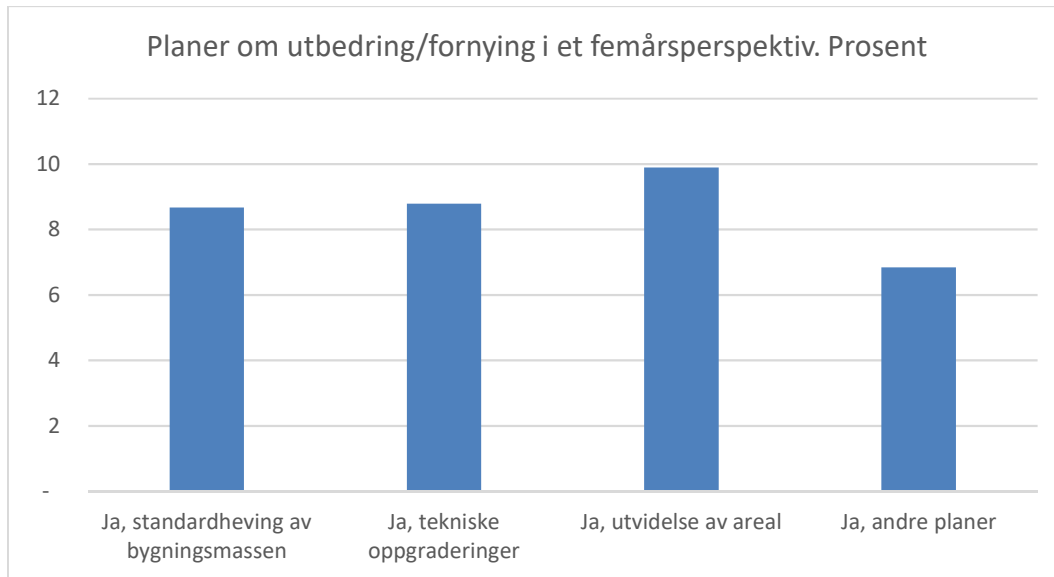
Det er flere sengeplasser og soverom i de nyere fritidsboligene, jf. Tabell 7.

Tabell 7. Gjennomsnittlig antall sengeplasser og soverom. Fritidsboliger etter byggeår.

Fritidsboliger bygd/ Gjennomsnittlig antall	Før 2000	År 2000 eller senere	N=
Sengeplasser	7	9	811
Soverom	3	4	807

### 3.2 Planer om fornying

224 respondenter eller om lag 30 prosent oppgir å ha planer om fornying i løpet av en 5-årsperiode. De ble bedt om å angi hva slags tiltak planene om fornying gjaldt. Enkelte kan ha et sammensatt prosjekt, slik at det var mulig å velge flere alternativer. Resultatet fremgår av figuren og viser at planene er spredt på ulike tiltak. Om lag 10 prosent oppga at fornyingen er knyttet til utvidelse av areal.



Figur 12. Planer om fornying i løpet av en 5-årsperiode. Prosent. N=819.

Av fritidsboligeierne med planer om fornying, er det en klart større andel av eiere med boliger bygd før år 2000 (65 prosent).

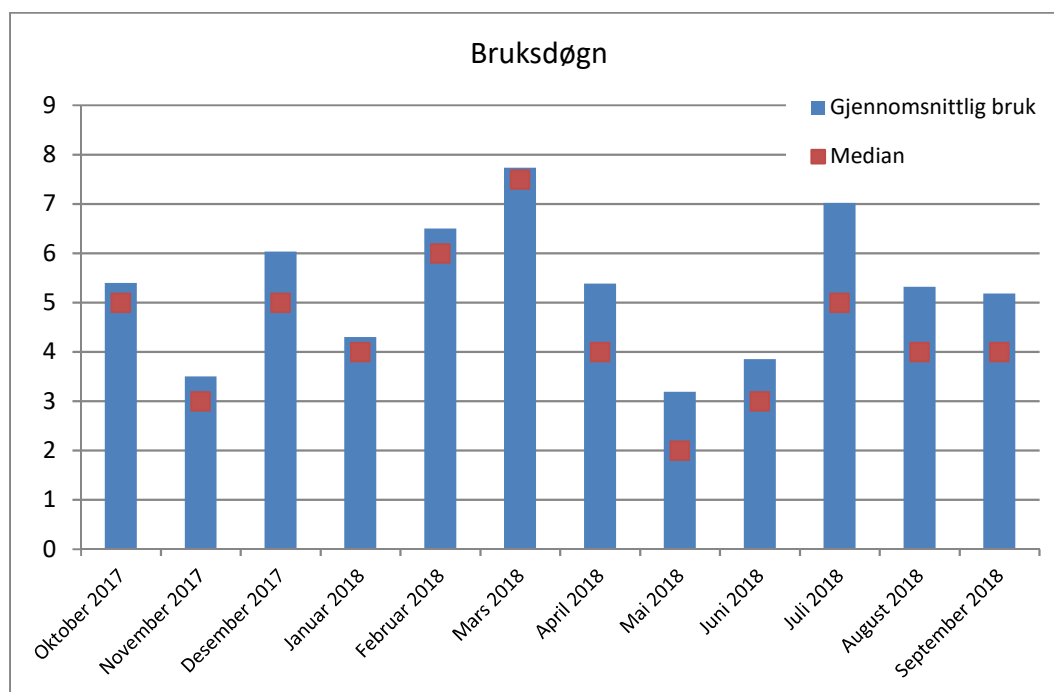
De som oppga å ha planer om fornying ble bedt om å gi et kostnadsanslag for planlagt arbeid. 189 respondenter har gitt slikt anslag. Anslagene varierer fra 0 – 5 000 000 kroner og summeres til i underkant av 69 mill.kroner. Gjennomsnittlig kostnadsanslag er 365 000 kroner, mens mediananslaget er 200 000 kroner. 30 prosent oppgir at de helst bruker lokale håndverkere. Vi bemerker at dette ikke må ses på som et potensiale for den kommende 5-årsperioden.

## 4 BRUK AV FRITIDSBOLIGEN

Effekter av fritidsboliger er nært knyttet opp til bruk av fritidsboligen. Sentralt i hyttebruksundersøkelser er derfor antall bruksdøgn og persondøgn<sup>1</sup> en fritidsbolig er i bruk.

Respondentene ble bedt om å gi et anslag for antall døgn fritidsboligen var i bruk per måned i perioden oktober 2017 til september 2018. I tillegg skulle de gi anslag for antall persondøgn. Dette er krevende spørsmål å besvare.

Gjennomsnittlig antall bruksdøgn per måned fremgår av figuren. Måneder med ferie (vinterferie, påske og sommerferie) er månedene med høgest antall bruksdøgn. I tillegg er det mange som er i fritidsboligen i desember (jul/nyttår) og i forbindelse med høstferie /jakt (oktober). En gjennomsnittlig fritidsbolig er i bruk 64 døgn i året, mens mediantallet er noe lavere og der fritidsboligen benyttes 53 døgn i året. Vår vurdering er at fritidsboligene er relativt mye i bruk.



Figur 13. Gjennomsnittlig antall bruksdøgn per måned. Oktober 2017-september 2018. n=525

<sup>1</sup> Antall persondøgn = antall personer som overnatter \* antall netter overnattet (bruksdøgn)

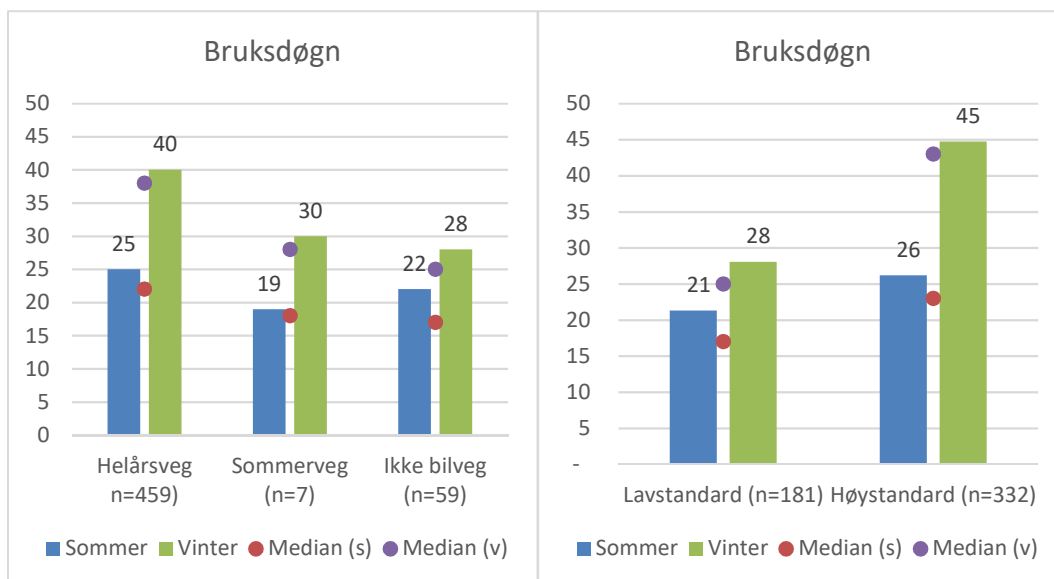
I tabellen har vi satt opp gjennomsnittlig antall bruksdøgn sommersesong (mai til og med september) og vintersesong (oktober til og med april). Rollag er en vinterdestinasjon, med flere bruksdøgn i vintersesongen. Gjennomsnittlig antall bruksdøgn i vintersesongen er 39 mens det i sommersesongen er 25 bruksdøgn per fritidsbolig. Høystandard fritidsboliger benyttes i større grad både sommer og vinter sammenlignet med de som oppgir å ha lavstandard fritidsbolig (71 bruksdøgn mot 49). Resultatene er også presentert i figur.

Vi har også sett bruksdøgn etter adkomstmulighet. Siden 87 prosent oppgir å ha helårsveg til fritidsboligen, blir det for få andre observasjoner til at en slik analyse har særlig verdi. Resultatet viser at helårsveg er viktig for bruken av fritidsboligen.

Tabell 8. Bruksdøgn etter sesong, type fritidsbolig og adkomst. Gjennomsnitt og median.

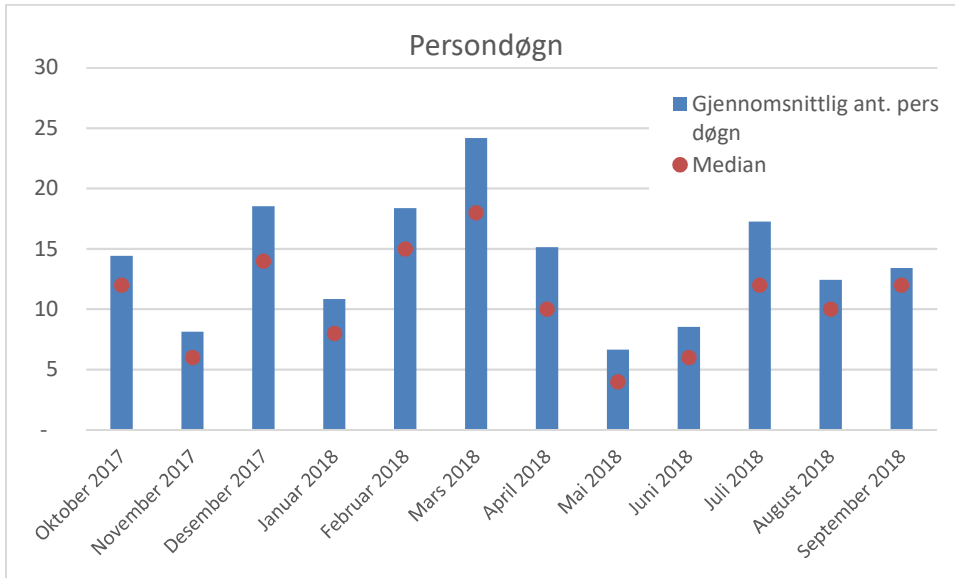
	Sommersesong (median)	Vintersesong (median)	I alt	n=
Alle fritidsboliger	25 (21)	39 (36)	64	525
Lavstandard	21 (17)	28 (25)	49	181
Høystandard	26 (23)	45 (43)	71	332
Helårsveg	25 (22)	40 (38)	65	459
Sommerveg	19 (18)	30 (28)	49	7
Ikke bilveg	22 (17)	28 (25)	50	59

Gjennomsnittlig bruksdøgn etter sesong og type fritidsbolig og adkomst er presentert i figuren.

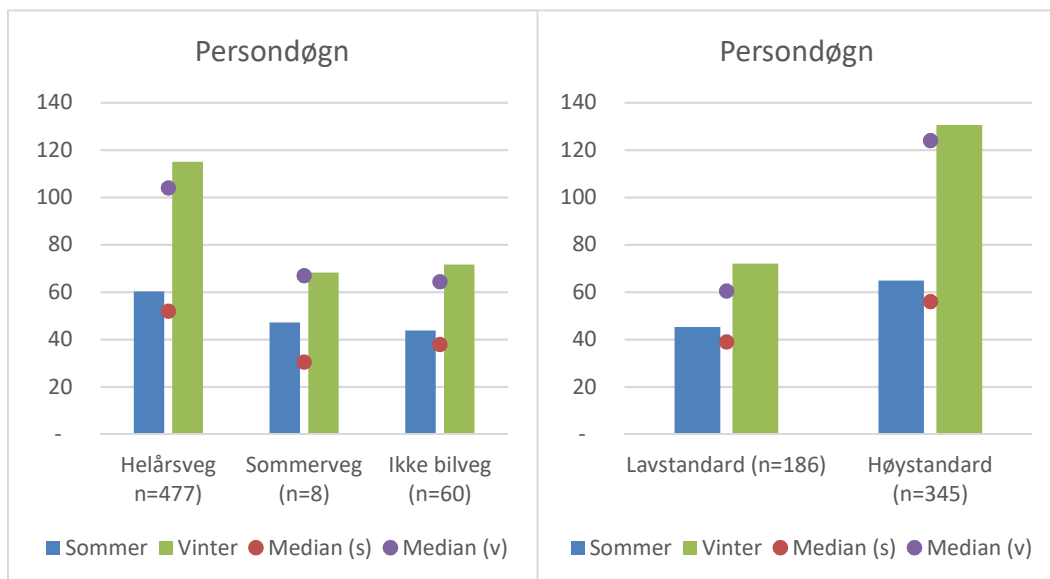


Figur 14. Venstre: Bruksdøgn etter adkomst og sesong. Høyre: Bruksdøgn etter type fritidsbolig og sesong. Gjennomsnitt og median

I de to påfølgende figurene er gjennomsnittlig antall persondøgn og persondøgn etter sesong presentert. Som for bruksdøgn er det feriemånedene som «topper» oversikten. Desember har, dog marginalt, flere persondøgn enn februar. Høytider som jul og nyttår samler gjerne større selskaper enn andre perioder.



Figur 15. Antall persondøgn per måned. Gjennomsnitt og median. n=545



Figur 16. Venstre: Persondøgn etter adkomst og sesong. Høyre: Persondøgn etter type fritidsbolig og sesong. Gjennomsnitt og median

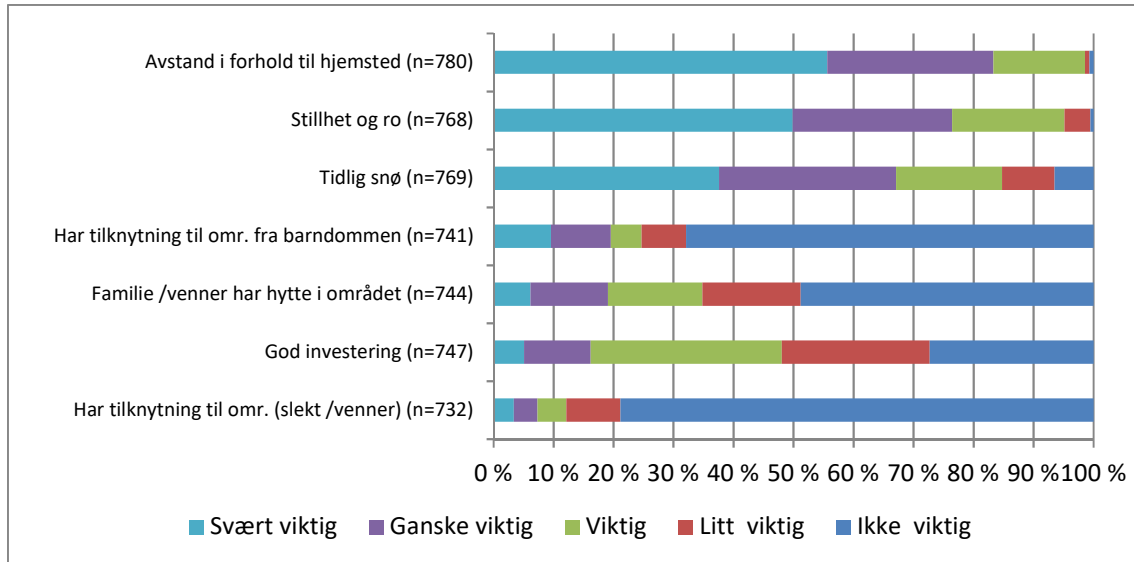
## 4.1 Hvorfor fritidsbolig i Rollag

Hvorfor etterspørres fritidsboliger i Rollag? For å besvare spørsmålet ba vi dagens eiere vurdere hvor viktig et sett av kriterier var for å eie en fritidsbolig i Rollag. De ble også

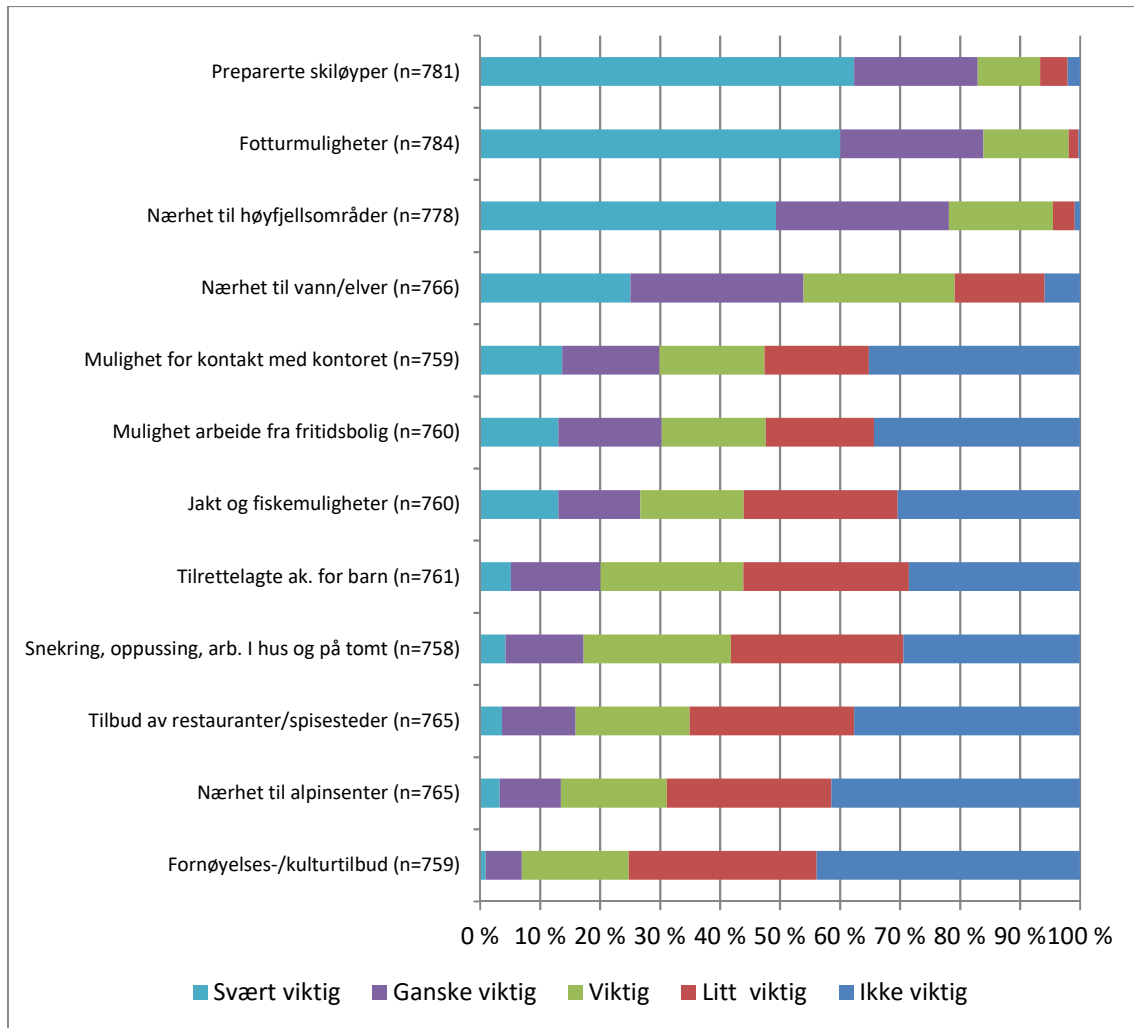


spurt om viktigheten i forhold til et sett av egenskaper ved området fritidsboligen ligger i. Resultater er presentert i de to påfølgende figurene.

‘Avstand i forhold til hjemsted’ (56 prosent) og ‘Stillhet og ro’ (50 prosent) skiller seg ut som svært viktig for å eie fritidsbolig i Rollag. ‘Tidlig snø’ oppgis som vært viktig for 38 prosent av eierne.



Figur 17. Hvor viktig er følgende for å eie en fritidsbolig i Rollag kommune 1? Sortert avtakende etter 'Svært viktig'.



Figur 18. Hvor viktig er følgende for å eie en fritidsbolig i Rollag kommune 2? Sortert avtakende etter 'Svært viktig'.

'Preparerte skiløyper', 'Fotturmuligheter' og 'Nærhet til høyfjellsområder' skiller seg ut som viktige egenskaper dagens eiere mener er svært viktig for å eie fritidsbolig i Rollag kommune. Med unntak av lett tilgang til høyfjellsområder, er dette forhold som en kan få de fleste steder. Rollags fortrinn er særlig stillhet og ro, tidlig snø og lett tilgang til høyfjellsområder i passe avstand fra hjemstedet. I videre utvikling må en derfor være særlig oppmerksom på å ikke forringe slike særlige kvaliteter.

Vi ba respondentene si noe om hva det beste ved å ha fritidsbolig i Rollag kommune er. Årsakene som oppgis underbygger øvrige resultater om kvalitetene ved Rollag. Et eksempel er:

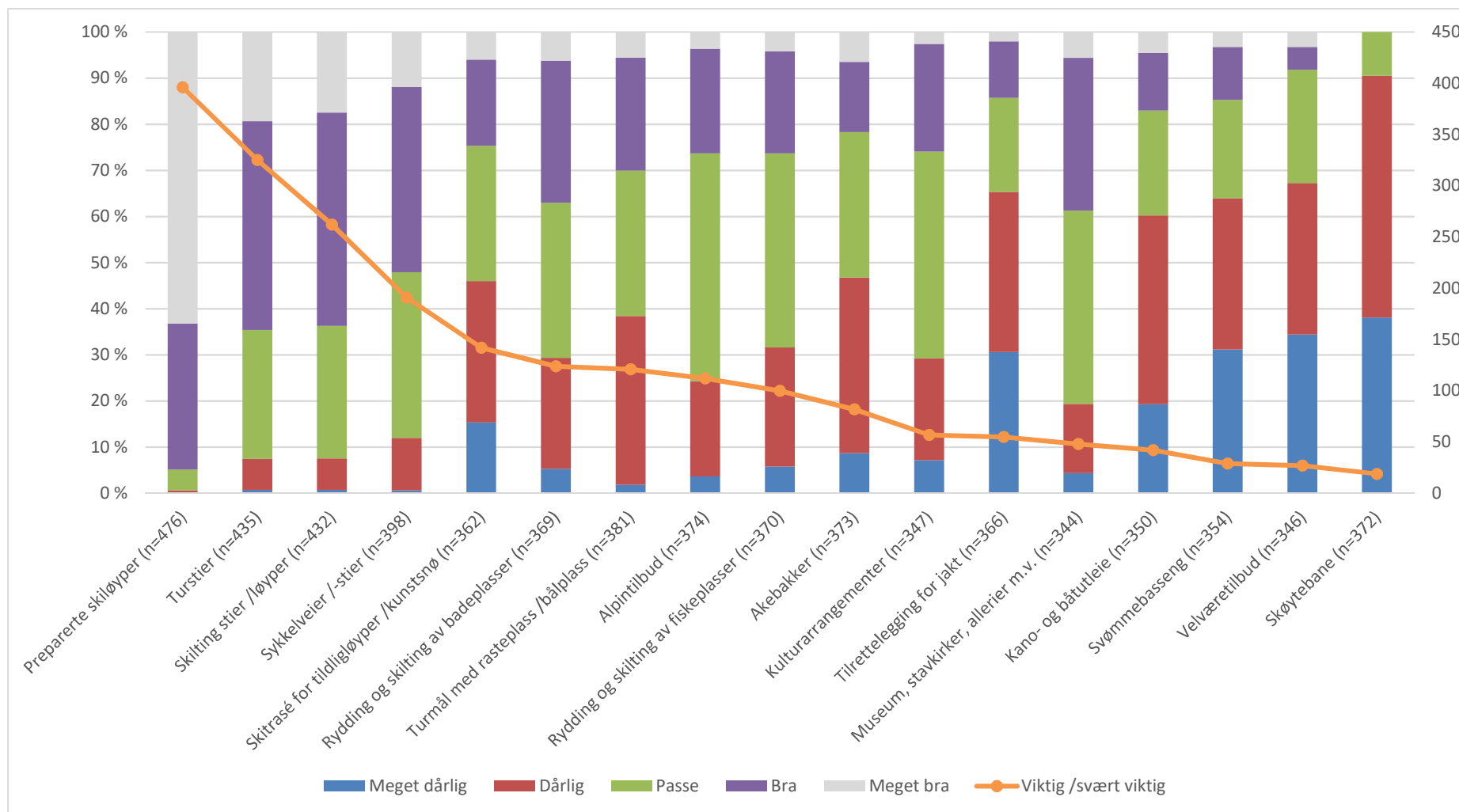
«Kort vei fra Oslo, gode turforhold sommer og vinter, stille og rolig»

Vi spurte også om det er negative forhold ved å ha fritidsbolig. Eiendomsskatt og bruk av denne nevnes av mange, samt store naturinngrep og rask utbyggingstakt. Forholdet mellom kommunale avgifter og tjenester, eksempelvis renovasjon, nevnes også. Økende grad av lysforurensning trekkes også frem som én av flere negative følger av utbyggingstakten.

## 4.2 Forhold som påvirker bruk av fritidsboligen i fremtiden

Fritidsboligeierne ble bedt om å vurdere 'Hvor viktig er disse forholdene for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden?' og 'Hvordan vurderer du /dere kvaliteten på disse tilbudene per i dag'?

Bakgrunnen for spørsmålet er å avdekke om det er match /mismatch mellom det som betyr noe for bruken og kvaliteten på dette per i dag. *Dette er viktig kunnskap for prioritering og iverksetting av tiltak.* Forhold som er viktige for mange og hvor kvaliteten vurderes som dårlige må ha høy prioritet for forbedringstiltak. På den andre siden kan det være forhold som blir vurdert som dårlige, men uten å være viktige for bruk/opphold. Slike tiltak trenger man da heller ikke å ha fokus på i første omgang. Resultatet fremgår av figuren på neste side.



Figur 19. Kvalitet på tilbud og viktighet i forhold til bruk i fremtiden. Sortert etter avtakende viktighet.

Av figuren fremgår at preparerte skiløyper er viktig for fremtidig bruk. Kvaliteten på skiløypene vurderes som meget bra. Det er samsvar mellom viktighet og kvalitet. Turstiene er også viktig for bruk. Kvaliteten vurderes til å være bra og med det er den antakeligvis tilfredsstillende. Kvaliteten på skilting av stier og løyper er omtrent som for turstiene. Også dette oppfattes som viktig for fremtidig bruk. Turstier og skilting kan ses i sammenheng. Det vil være viktig å ha fokus på å holde kvaliteten på turstinettet, inklusive skilting, oppe. Sykkelveier /-stier har passe til bra kvalitet. Sett i forhold til utviklingen innenfor sykling, er dette også noe en bør ha fokus på og vurdere å utvikle.

Skitrase for tidligløype er det i liten grad tilbud om per i dag og det er heller ingen stor etterspørsel etter slikt tilbud. Kun 13 prosent av alle som har svart mener at dette er viktig. Hvis det skal etableres som et tilbud for økt fremtidig bruk, må en vurdere omfang og kvalitet på tilsvarende tilbud på andre destinasjoner i forhold til kostnader for å etablere et slikt tilbud i Rollag. Et fortrinn eiere trekker frem er tilgang til tidlig natursnø. *Det vil være viktig for eksisterende og fremtidige fritidsboligeiere at løypenett og øvrig friluftslivsinfrastruktur tilpasses omfang og vekst i brukere av området. Dette er også forhold som eiere allerede er oppmerksomme på og det er kommentarer på at løypetilbudet i enkelte områder i dag er for lite. Videre nevnes også utfordringer (trafikkfarlige situasjoner) med skiløyper som krysser veger.*

Vi ba også fritidsboligeierne om å komme med innspill de mener er relevante og som ikke var tilstrekkelig belyst i undersøkelsen. Innspillene underbygger i stor grad øvrige kommentarer, slik som utbyggingstakt, infrastruktur (veger, skiløyper og stier, fiber/mobildekning), skiløyper som krysser veger og eiendomsskatt.

Flere er inne på kommunens rolle i forhold til videre utbygging.

*«Fortetting av hytter. Rollag må ikke bli som Geilo. Rollag er i ferd med å ødelegge hele Vegglijfjell. Det blir nye reguleringsplaner i tide og utide. Savner forutsigbare planer for fjellet.»*

*«... Flere spørsmål knyttet direkte til forholdet mellom kommune, grunneiere og hytteeiere kunne kanskje ha vært nyttig for undersøkelsen som grunnlag for den videre utvikling av Rollag som en attraktiv hyttekommune også i fremtiden.»*

*«Kommunens bidrag til og styring av utviklingen av fjellet må forbedres. Del av eiendomsskatt må føres tilbake i fjellet. Skiløyper, sykkelstier og turstier må bevares eller forbedres når reguleringsplaner godkjennes.»*

*«Utbygging av veier og hyttefelt har lenge vært altfor ekspansivt. Spørreskjemaet spør i altfor stor grad om kommunens muligheter for inntjening, mens det er altfor lite fokusert på at kommunen må ta vare på de naturverdiene som mange av oss søker. Vegglijfjell er i løpet av få tiår redusert fra å være en naturperle til et nedbygget hytteområde med veier støy og få sammenhengende naturområder igjen. Kun Skjerveidalen er igjen som intakt natur, fordi den er vernet av Staten.»*

Renovasjon og system /infrastruktur for dette nevnes av flere, slik som tømmeffrekvens, avstand til containere og åpningstider på gjenbruksstasjonen. Som for øvrig infrastruktur og tjenester vil det være viktig for eksisterende og fremtidige fritidsboligeiere og innbyggerne at også slik infrastruktur tilpasses omfang og vekst i brukere av området /kommunen.

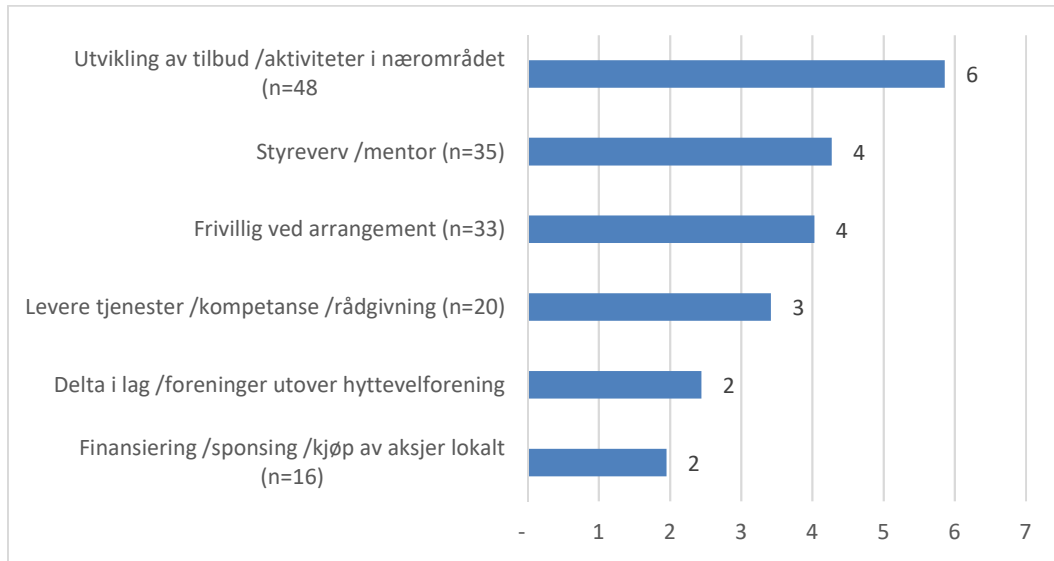
### 4.3 Lokalt engasjement

Fritidsboligeiere har tradisjonelt blitt sett på som turister, men ses nå i større grad som deltidsinnbyggere i sin fritidsboligkommune. Til forskjell fra turistene, har deltidsinnbyggeren gjennom sitt eierskap en mer varig tilknytning til kommunen. Sammenlignet med en turist, vil deltidsinnbyggerens behov og adferd være mer likt det til en fastboende. Mange fritidsboligkommuner opplever synkende folketall samtidig som antall fritidsboliger, og med det antall deltidsinnbyggere, øker. Det er mange steder et økende fokus på hvordan deltidsinnbyggere kan integreres og utgjøre en ressurs for sine deltidssamfunn.

Vi har i undersøkelsen ikke vektlagt dette utover å stille spørsmål om fritidsboligeierne «... var villige til å bidra til [ulike forhold lokalt]»... Resultatet fremgår av Figur 20. I dette spørsmålet var det mulig å velge flere alternativer. Det var 101 respondenter (eller 12 prosent) som svarte ja, jeg er villig til å bidra på *et eller flere* alternativer. Det var 380 respondenter som svarte Nei, jeg ønsker å å ha fri når jeg er i fritidsboligen. Vi må i tillegg legge til grunn at de som ikke har besvart spørsmålet (338 stk) heller ikke er interessert i å bidra i forbindelse med opphold i fritidsboligen. At en så vidt stor andel (88 prosent) ikke ønsker å bidra er ikke overraskende, og stemmer godt med resultater og erfaringer fra andre steder. Av de som ønsker å bidra, er det flest som ønsker å bidra til utvikling av tilbud og aktiviteter i nærområdet. Det vil si de er villig til å bidra i forhold til noe som kommer dem selv til gode, noe som også stemmer godt med andres erfaringer. Det er likevel noen som ønsker å delta som frivillige ved arrangement, levere tjenester /kompetanse/rådgivning osv. Selv om disse kun utgjør en liten andel av fritidsbeboerne, kan det være viktig å få «tilgang til» de ressursene og kompetansen som slik kan tilføres frivillig og annet arbeid i kommunen.

Enkelte fritidsboligkommuner, som f.eks. Øyer, Gausdal og Trysil, har et årlig møte i tilknytning til påsken eller andre ferieperioder, hvor alle fritidsboligeiere inviteres. Kommunen inviterer og har med det en arena for dialog med sine deltidsinnbyggere. Det lages et program for møte, hvor relevante saker presenteres. Ved å invitere til en slik arena for dialog, gir en også et uttrykk for at en ønsker en involvering fra fritidsboligeiere. Dette kan være et aktuelt tiltak for også Rollag kommune. Dette kan være et første steg for å involvere deltidsinnbyggerne, og bidra til en dialog som er tjenlig for begge parter. En mer formalisert dialog kan gjennomføres mellom representanter for kommunen og fritidsboligforeningene (eksempelvis velforeninger). Der bør det drøftes saker av felles interesse, og

kommunens utfordringer fremover, også med hensyn til hva fritidsboligeierne og kan bidra med. En forutsetning er da at det er etablert/etableres slike fritidsboligforeninger<sup>2</sup>.



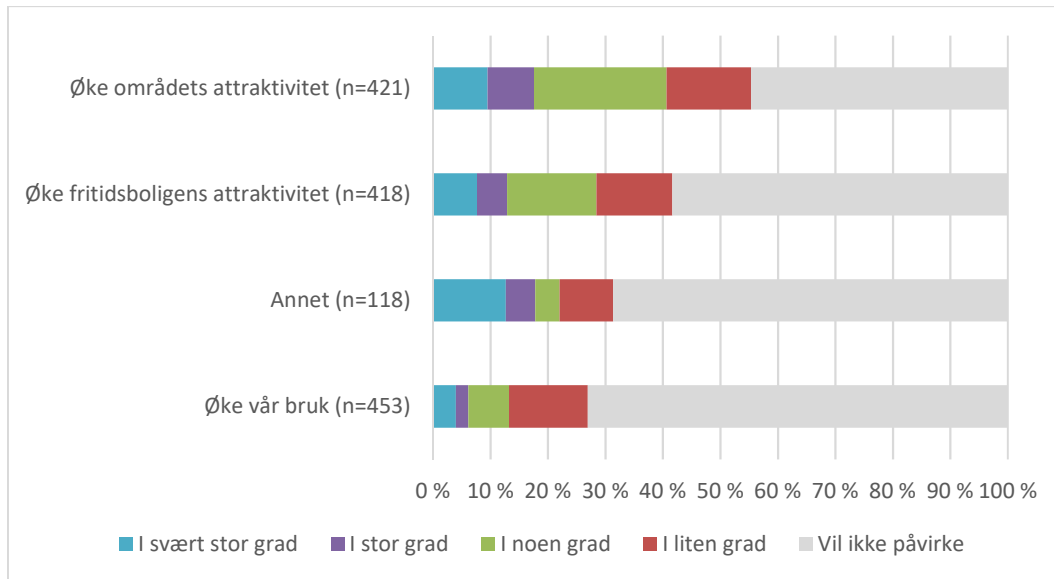
Figur 20. Ville du bidratt med følgende i Rollag? Prosent. n=819.

#### 4.4 Vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglifjell

Det har vært innspill på å bygge en vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglifjell. Fritidsboligeierne ble bedt om å vurdere hvordan en slik vegforbindelse vil påvirke bruken av fritidsboligen og området generelt. Før vi går videre gjør vi oppmerksom på at det i svaralternativene burde vært et eller flere negativt formulerte alternativer.

Resultatene fremgår av figuren. 18 prosent mener at en vegforbindelse vil øke områdets attraktivitet i svært stor eller stor grad. 13 prosent mener at vegforbindelsen vil påvirke fritidsboligens attraktivitet i svært stor eller stor grad.

<sup>2</sup> Norges Hytteforbund har utviklet et «veikart» for hvordan og på hvilke premisser en slik dialog kan foregå: <http://hytteforbund.no/wp-content/uploads/2016/10/Vegkart-for-kommunesamarbeid-fritidsboliger-2016.pdf>



Figur 21. Hvordan vil en vegforbindelse mellom Søre og Nordre Vegglijfjell påvirke din bruk av fritidsboligen fremover og området generelt? Prosent sortert avtakende etter 'Vil ikke påvirke'.

Det er avgitt 87 kommentarer. Vi har gjort en kategorisering av kommentarene, 80 prosent av disse er negative til en slik vegforbindelse, 13 prosent er positive og 7 prosent er usikre på hvilke effekter en slik vegforbindelse vil gi.

De som er negative til denne vegforbindelsen er opptatt av at det vil føre til økt trafikk og medføre ytterligere inngrep i naturen. Eksempler på negative kommentarer:

«Dårlig ide, mere enn nok veier...»

«Dårlig ide, mer enn nok inngrep i naturen allerede. Virker ikke som naturinngrepene vurderes av kommunen ved utbygging.»

«En slik veg ødelegger og minsker områdets attraktivitet»

Det kan virke som de som har avgitt positive kommentarer til denne vegforbindelse i stor grad er lokalisert i Søre Vegglijfjell, da kommentarene går på tilgang til alpintenter og Veggli Fjellstue.

Følgende kommentar belyser dette:

«Dette vil øke biltrafikken og jeg tror det vil gjøre området mindre attraktivt for en del. Det er en klar intrassemotsetning mellom oss som ønsker minst mulig biltrafikk og de som vil kjøre bil fra hytta på sørfjellet til alpinanlegget. Jeg vil vurdere å selge hytta hvis det blir bilvei mellom sør- og nordfjellet.»

Eksempler på positive kommentarer knyttet til en slik vegforbindelse er:

«Da kan vi bruke alpintanlegget !»



«Dette vil øke attraktiviteten for alle på fjellet. Tilgang til Veggli fjellstue, skianlegg og høyfjellet. Samt åpne for mye mer spennende turmuligheter sommerstid.»

«Enkle kontakt med bekjente med hytter rundt Sundtjønn. Pr nå over 40 minutter kjøring.»

«Tilgjengelighet til høyfjellsområdene blir bedret. Mulighet for å kjøre alpint. Enklere tilgang til aktiviteter nord i fjellet.»

For å undersøke om lokalisering er avgjørende for i hvilken grad man mener attraktiviteten for fritidsbolig og områder øker, undersøkte vi dette. Vi så på lokalisering av fritidsboliger for respondenter som svarte 'Det vil øke området og fritidsboligens attraktivitet i svært stor og stor grad. Resultatet fremgår av tabellen. Det er *ingen* indikasjon på at det kun er fritidsboligeiere i Søre Veggelifjell som mener en slik vegforbindelse er positivt.

Tabell 9. Vegforbindelse mellom Søre og Nordre Veggelifjell ... Prosent.

	Søre Veggelifjell	Nordre Veggelifjell
Vil øke områdets attraktivitet i svært stor eller stor grad (n=74)	46	54
Vil øke fritidsboligens attraktivitet i svært stor eller stor grad (n=54)	57	43

## 5 BRUK AV OMRÅDENE I ROLLAG

Kjennskap til bruken av områdene er viktig for å kunne utvikle områdene til det beste for dem som bor og bruker områdene. Fritidsboligeierne ble derfor spurt om bruk av områdene og type bruk (aktivitet).

### 5.1 Områder og aktivitet

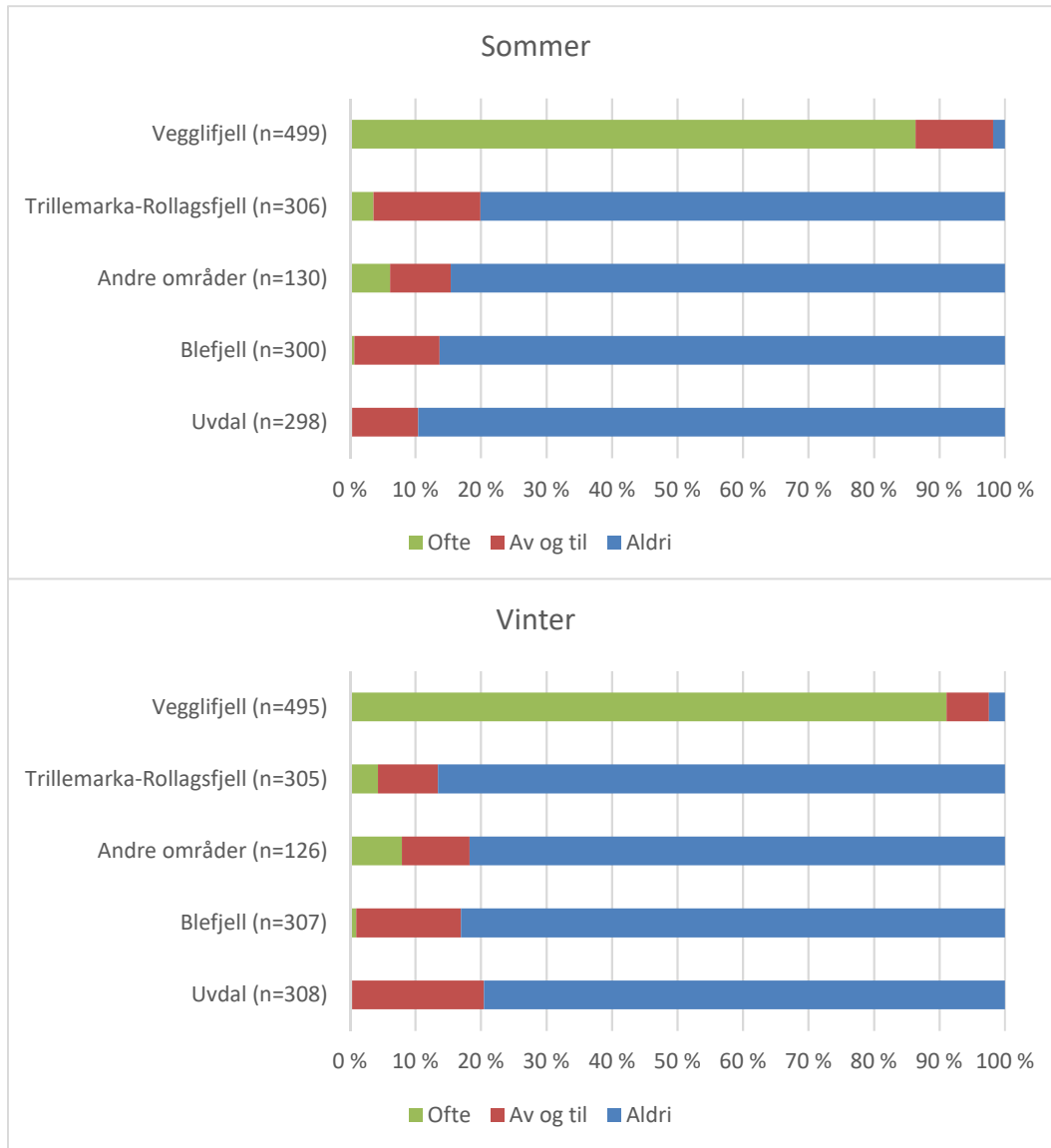
Hvilke områder bruker fritidsboligeiere når de er i Rollag? Er det nærområdet eller er det andre områder som er mer attraktive? Er det forskjell i bruken av områdene mellom sommer og vinter? Vi spurte derfor om i hvilken grad ulike områder benyttes. I spørsmålene skilte vi mellom sommer og vinter. Resultatet fremgår av figuren.

Fritidsboligeiere bruker nærområdet Vegglifjell både sommer og vinterstid. Det er liten forskjell mellom bruken sommer- og vinterstid. 20 prosent oppgir at de bruker områder i Uvdal vinterstid av og til, mens om sommeren er det kun 10 prosent som gjør det. En liten andel oppgir at de ofte bruker Trillemarka-Rollagsfjell både sommer- og vinterstid. Lokalisering av fritidsboligen kan være en årsak til det. Andre områder utenfor Vegglifjell brukes bare unntaksvis sommer og vinter og omfatter også områder utenfor kommunen.

Det ble gitt noen kommentarer, her er to eksempler:

*«Drar til Uvdal, bedre alpinanlegg der»*

*«Killingdalen. Flott skiområde. Burde vært bedre knyttet sammen med Vegglifjell. Blir for lite løyper på Vegglifjell med 80-90 km. Burde vært mulig med skuterkjøring løype inn til Lufsjå. Vi går over Killingdalen og ned til Skirvedalen sine løyper og inn til Lufsjå. Viktig å kunne gå skiturer på høyfjellet også.»*



Figur 22. I hvilken grad bruker dere disse områdene sommerstid og vintertid? Sortert avtakende etter ofte.

Hvilke aktiviteter er mest brukt sommer og vinter? Vi hadde på forhånd definert et sett alternativer. Respondentene fikk også mulighet til å angi annen type aktivitet. Det var også et fritekstfelt hvor de kunne gi kommentarer.

På sommerstid er det tradisjonell bruk av områdene som dominerer slik som fotturer på stier /veger. «Går mye utenfor stier, fordi der er naturen uberørt». Plukking av sopp og bær oppgis som aktivitet av 34 prosent av respondentene. Bading i småvann nevnes også. Det er gitt 15 kommentarer til bruk av området. Merking av stier og tilrettelegging nevnes av flere: Eksempelvis:

«Dessverre bygges det over mange gamle stier, kommunen har generelt få umerkede stier, de ender ofte i ingenting»

*«Er elendig med merkede stier for fotturer. Ligger langt etter sammenlignbare destinasjoner. Skiløypetilbudet har blitt bedre siste år, men kan fortsatt videreutvikles ift antall hytter og størrelse på området. ...»*

*«Fler klopper i myrene»*

*«Savner flere merkede gåturer, runder man kan gå fra søre til nordre Vegglifjell. Det er et stort savn»*

Det er også flere kommentarer knyttet til fiske og tilrettelegging:

*«Ønsker bedre fiskeforvaltning»*

*«Ønsker bedre utvikling av fiskevann»*

*«Fisketidene kan med fordel utvides da det er for mye fisk i deler av fjellet»*

*«Kjenner ikke til tilrettelagt fiskeplass»*

En annen er opptatt av at man sikrer turmuligheter direkte ut fra fritidsboligene:

*«Viktig at man lager "grønne" områder hvor man går turer på stier fra hyttene, det begynner å bli veldig utbygd og tett med hytter, slik at mange snart må kjøre bil fra hytta for å komme til markagrensa.»*

I videre utvikling er det viktig å spare grønne adkomst korridorer mellom fritidsboligområder og turområder både i fjellet og i marka.

På vinterstid er det å gå på ski som er aktiviteten flest oppgir (noe over 30 prosent). Dette understreker viktigheten av å opprettholde god kvalitet og infrastruktur på løypetilbudet. Ikke mange respondenter benyttet seg av muligheten til å oppgi annen type aktivitet, men kiting, toppturer og fatbike ble nevnt. Dette indikerer at området er egnet for ulike aktiviteter. I fritekstfeltet fremgår bl.a. at langrenn kombineres med alpint og at familiemedlemmer velger ulikt, eksempelvis: *«Barna kjører mye alpint»*. Mulighet til å gå både i preparert løypenett og utenfor trekkes også frem. Alpinanlegget i Vegglifjell er primært et flankerende tilbud til langrenn og er særlig attraktivt for barn og unge. Det er viktigere å videreutvikle og holde en god kvalitet på langrennstilbudet, enn å legge store ressurser i å utvikle alpintilbudet til å konkurrere med andre nærliggende alpinanlegg. En mulig utvikling av anlegget som kan vurderes er andre snøbaserte aktiviteter som for eksempel aking og skileikanlegg (piper, rails, hopp etc.).

Eksempler på noen andre kommentarer:

*«Ønsker at det blir kjørt løyper torsdag etterm/fredag morgen.»*

*«Løypenettet må være åpent hele uka. Viktig å kjøre når det er store snøfall, og ikke vente til fredag.»*

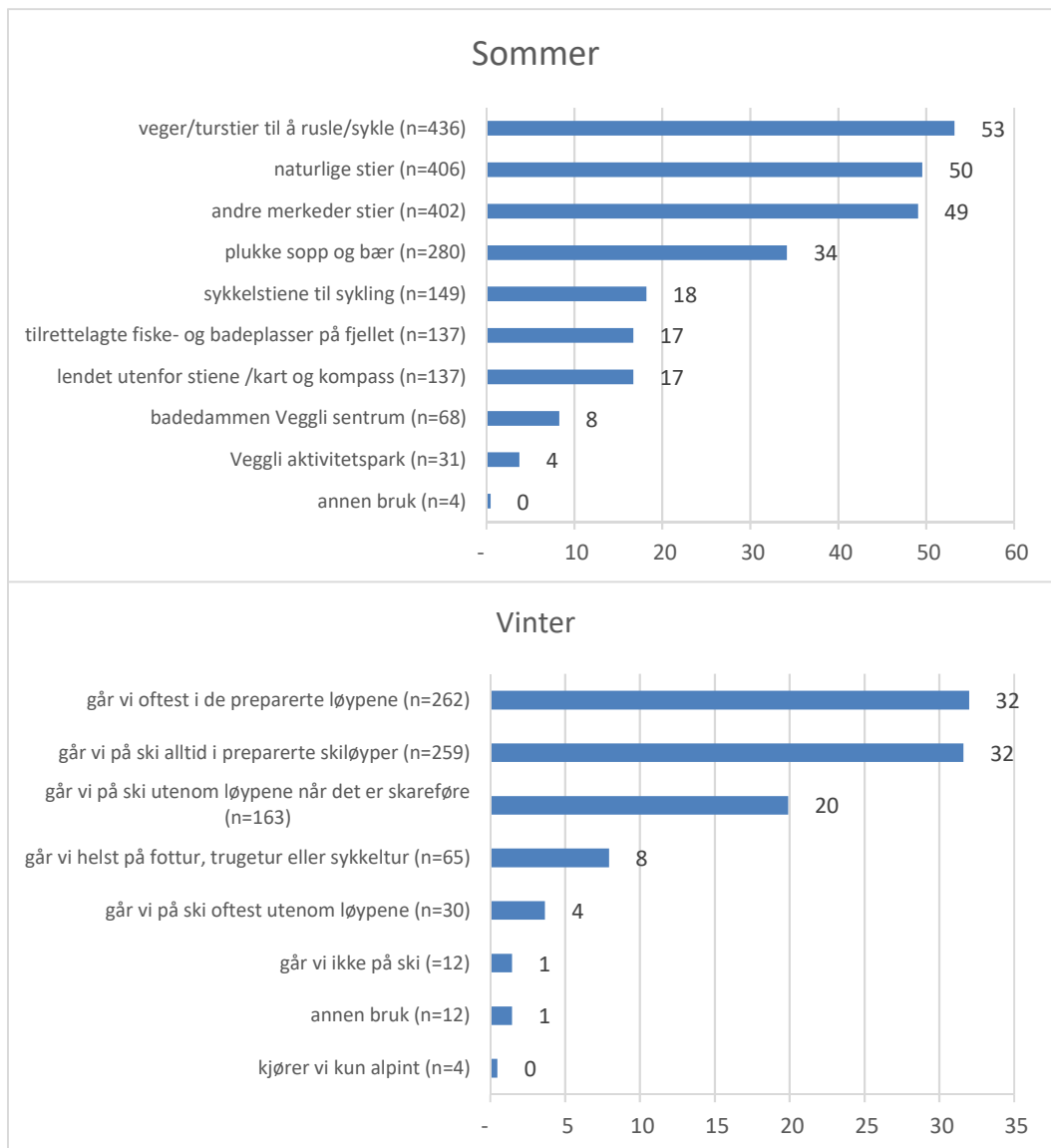
*«Godt fornøyde med løypene, vi går på vidda når det er pent, går ned i skogen når det er dårlig vær, sommer som vinter.»*

«Går mye i ulike traseer. Men gjerne utenfor løypa når mulighet for det og ikke skredfare. Men vi reagerer på de stygge naturinngrepene som nå gjøre for å etablere skitraseer.»

«De preparerte skiløyper er de siste 10 år blitt brutt av så mange nye veier til hytter at skiene må tas av eller skiene kan skades. Vi foretrekker derfor å gå sydover til Telemarkssida hvor det er store områder med lite inngrep»

«Kjører litt alpint, ofte stans av tekn. årsaker (håper det blir bedre)»

«Ønsker bedre alpinanlegg»



Figur 23. Om sommeren ... (øverst). Om vinteren ... (nederst). Sortert etter avtakende andel. n=819.

## 5.2 Bruk av Veggli skisenter

Vegglifjell Skisenter<sup>3</sup> har to nedfarter på hhv 900 og 750 meter og en høydeforskjell på 145 meter.

Vegglifjell skisenter er ikke en avgjørende faktor for å eie fritidsbolig i Rollag, jf. kapittel 4.1 og Tabell 10, men et viktig supplement som bidrar til å bredde ut tilbudet til både fastboende, fritidsboligeiere og besøkende. 518 fritidsboligeiere har besvar spørsmålet om hvor mange ganger de har vært i anlegget siste sesong. Nær 70 prosent har ikke benyttet seg av anlegget. 24 prosent har vært der 1-5 ganger. Det er dermed kun en liten andel av fritidsboligeierne som benytter anlegget aktivt. Kun 161 respondenter har oppgitt at de har sesongkort i anlegget. Dette er ikke så overraskende da det er få som oppgir å bruk anlegget aktivt. Disse respondentene har til sammen nær 200 sesongkort.

Tabell 10. Hvor mange ganger var du i Vegglifjell skisenter? Og Hvor mange i din fritidsbolig hadde sesongkort i Vegglifjell skisenter? Prosent.

Hvor mange ganger var du/dere i skisenteret? (n=518)	Prosent	Hvor mange i din fritidsbolig hadde sesongkort i skisenteret? (n=161)	Prosent
0 – ingen gang	69	1	89
1 – 5 ganger	24	2	4
6 – 10 ganger	5	3	4
11 – 15 ganger	1	4	
Mer enn 15 ganger	2	5-6	2

## 5.3 Ønsker om tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging

Fritidsboligeierne ble spurt om det er tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging som ønskes. Det er generelt få som har oppgitt at de savner noe, men merking av stier er tydeligvis noe som kommunen bør se nærmere på. Av figuren nedenfor fremgår at det ikke er tilbud /aktiviteter /tilrettelegging som klart skiller seg ut.

Det er *ingen* tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging som utmerker seg i kommentarene. Det er flere som er tydelige på at det ikke ønskes mer tilbud /tilrettelegging. To fritidsboligeiere uttrykker det slik:

«Vil ha urørt natur, minst mulig kommersielle greier»

«Vil helst unngå for mye tilrettelegging og ønsker natur uten for mye annet "dill"»

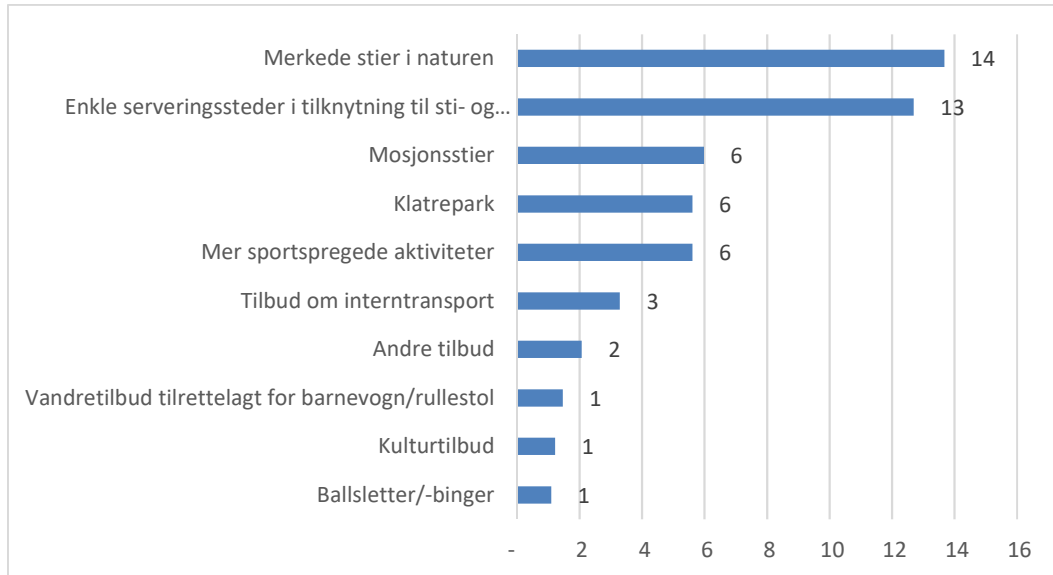
Sti- og turnettet kommenteres også her, to uttrykker det slik:

<sup>3</sup> <http://vegglifjellskisenter.no/>

«Det er jo merkede stier, men vi vil gjerne ha flere :-)»

«Renske opp i stier, veldig steinete etter slitasje og mye regn.»

Det er også enkelte innspill på løyper, konserter og serveringssteder.



Figur 24. Er det tilbud, aktiviteter eller annen tilrettelegging du savner i området? n=819.

## 5.4 Betale for å videreutvikle og holde god kvalitet på skiløyper, skilting, sykkelveier og stier i området?

En stor andel (60 prosent) av fritidsboligeierne har besvart spørsmålet om de er villige til å betale for å videreutvikle og holde god kvalitet på skiløyper, skilting, sykkelveier og stier i området. Det er da 40 prosent om ikke har besvart dette spørsmålet. Vi må anta at disse i liten grad er opptatt av dette. Det var gitt ulike svaralternativer, hvor kun et kunne velges. Disse, og svar per alternativ fremgår av tabellen.

I figuren har vi presentert alternativene knyttet til betaling (kr) i to kategorier; 1) Ja, jeg er villig til å betale /betale mer og 2) Nei, jeg ønsker ikke betale /betale mer. Hvilke alternativer som inngår, vises i tabellen ved at vi har angitt hhv. (1) og (2), etter hvilke kategorier hvert alternativ er sortert under. Datagrunnlaget for figuren er de som har valgt alternativene knyttet til betaling. Nær 60 prosent av disse ønsker ikke å betale/ betale mer, mens 40 prosent er villig til å betale mer.

Eksempler på kommentarer som er avgitt i forbindelse med dette spørsmålet :

«Betalder med glede 1250,- til friluftslaget, men mener at også de gamle hytteeiere som slipper med lavere avgift bør opp på samme nivå. Først da kan jeg være med på en økning av serviceavgiften»

«Betaler 700kr i dag - kan gjerne økes til 900kr»

«Hvis kvaliteten er bra kan vi betale mer, siste året var veldig bra tidligere sånn passe!»

«Jeg mener en finansiering av bedre tilrettelegging må finansieres av grunneiere, Rollag kommune, tilskuddsmidler, og Innovasjon Norge»

«Kommune og grunneiere må ta et økonomisk ansvar hvis de ønsker å videreutvikle området. Hyttetomter selges i dag av grunneiere med henvisning til gode skiløyper som i hovedsak er finansiert av hytteiere. For oss er det en merverdi at området ikke er så tilrettelagt.»

«Kommunen må finansiere dette sålenge de har eiendomsskatt.»

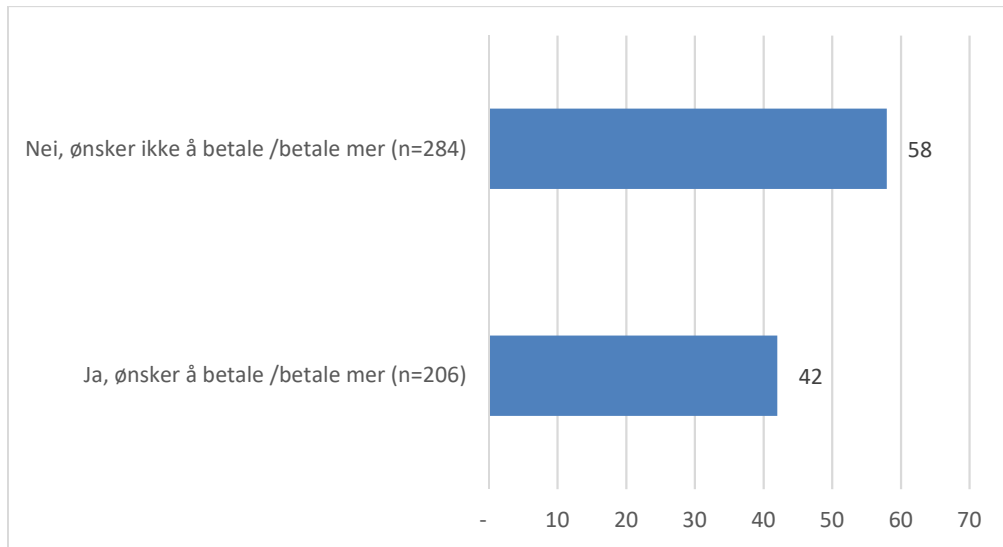
Tabell 11. Er du villig til å betale for å videreutvikle og holde god kvalitet på... (spørsmål 41). Frekvens og prosent.

Svaralternativer	Frekvens	Prosent
Ja, betaler ikke i dag, men vil gjerne betale for å holde god kvalitet (1)	10	1
Ja, betaler løypeavgift til hytteforeningen, men er villig til å betale mer (1)	138	17
Ja, betaler serviceavgift (1250,-) til Vegglifjell friluftslag, men er villig til å betale mer (1)	58	7
Ja, vil gjerne bidra, men på annet vis, spesifiser nedenfor	3	0
Nei, betaler løypeavgift til hytteforeningen og ønsker ikke å betale mer (2)	183	22
Nei, betaler serviceavgift til Vegglifjell friluftslag og ønsker ikke å betale mer (2)	90	11
Nei, jeg ønsker ikke betale for dette. Jeg mener dette må finansieres ved (spesifiser nedenfor) (2)	4	0
Nei, jeg betaler ikke i dag og ønsker ikke å betale for dette (2)	7	1
<b>I alt</b>	<b>493</b>	<b>59</b>
<i>Ikke besvart</i>	326	40

(1) Ja, jeg er villig til å betale /betale mer

(2) Nei, jeg ønsker ikke betale /betale mer





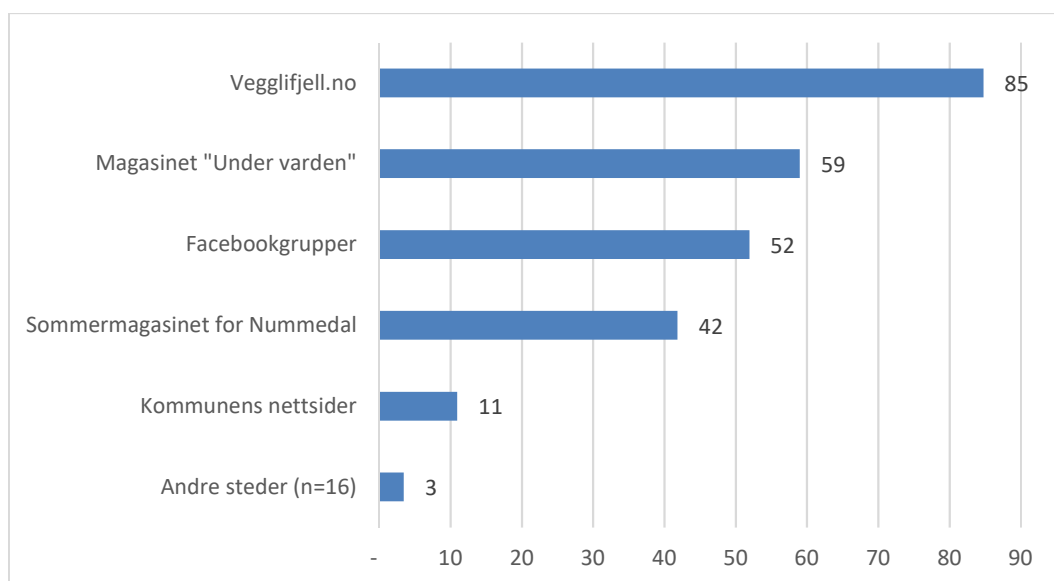
Figur 25. Ønsker /ønsker ikke å betale /betale mer. Prosent n=490.

## 5.5 Informasjon om hva som skjer i kommunen

Gode og målrettede kommunikasjonskanaler er viktig for å spre relevant informasjon om aktuelle saker og aktiviteter i området. Vi spurte om fritidsboligeiere søker informasjon om hva som skjer i kommunen i forbindelse med opphold. Det var 500 stk som besvarte spørsmålet hvorav kun 35 stk oppgav å ikke hente informasjon. Det var mulig å velge ulike alternativer. Det er nærliggende å anta at de som ikke har besvart spørsmålet, ikke henter informasjon om hva som foregår i kommunen i forbindelse med opphold i fritidsboligen.

I figuren viser vi kilder til informasjon for de som søker informasjon om hva som skjer i kommunen. Vegglifjell.no er viktig kilde for informasjon! Av de som henter informasjon oppgir 85 prosent at de bruker denne siden, Figuren viser at de som søker informasjon bruker flere ulike kilder. Kommunens nettsider er *ikke* en side fritidsboligeiere i stor grad bruker for å finne informasjon. Det var også mulig å spesifisere om informasjon ble hentet andre steder. Laagdalsposten ble her nevnt av flere. Ulike facebooksider, åpne og lukkede ble også nevnt.

Vi mener man i Rollag har et godt utgangspunkt for å formidle aktuell informasjon om aktiviteter og andre saker som kan være av interesse for fritidsbeboerne.



Figur 26. Ja, jeg henter informasjon og kilde til informasjon. Prosent. n=466.

## 6 FORBRUK I ROLLAG OG I FORBINDELSE MED BRUK AV FRITIDSBOLIGEN

Det er stilt spørsmål om forbruk knyttet til opphold i fritidsboligen. Dette er også krevende spørsmål å besvare. Resultatene må behandles med varsomhet.

Ved å spørre om antall døgn og personer for siste ferie- og helgeopphold, kan vi beregne oss frem til et forbruk (NOK) per person og døgn i fritidsboligen.

### 6.1 Forbruk i forbindelse med ferie- og helgeopphold

I Tabell 12 er resultater for ferieopphold presentert. Det er 358 respondenter som har oppgitt anslag for kostnader knyttet til siste ferieopphold i kommunen og har oppgitt antall døgn og personer for ferien. Siden varighet og antall personer påvirker forbruker, har vi beregnet forbruk per persondøgn. Forbruk per persondøgn er i gjennomsnitt hhv NOK 131,- for ferier i sommersesongen og NOK 113,- i vintersesongen.

Tabell 12. Anslått forbruk (NOK) i Rollag kommune per persondøgn og fritidsbolig<sup>1</sup>

	Antall persondøgn	NOK totalt	NOK /persondøgn	NOK /fritidsbolig	n
Sommer	6 395	835 980	131	3 870	216
Vinter	4 250	478 300	113	3 368	142
Sum	10 645	1 314 280	123	3 671	358

<sup>1</sup>Antall respondenter (n) som ligger til grunn er de som har oppgitt å ha kostnader samtidig som de og har besvart spørsmål om antall døgn og personer.

Tilsvarende er også gjort for helgeopphold<sup>4</sup>. Sum forbruk per persondøgn er anslått til NOK 152,-.

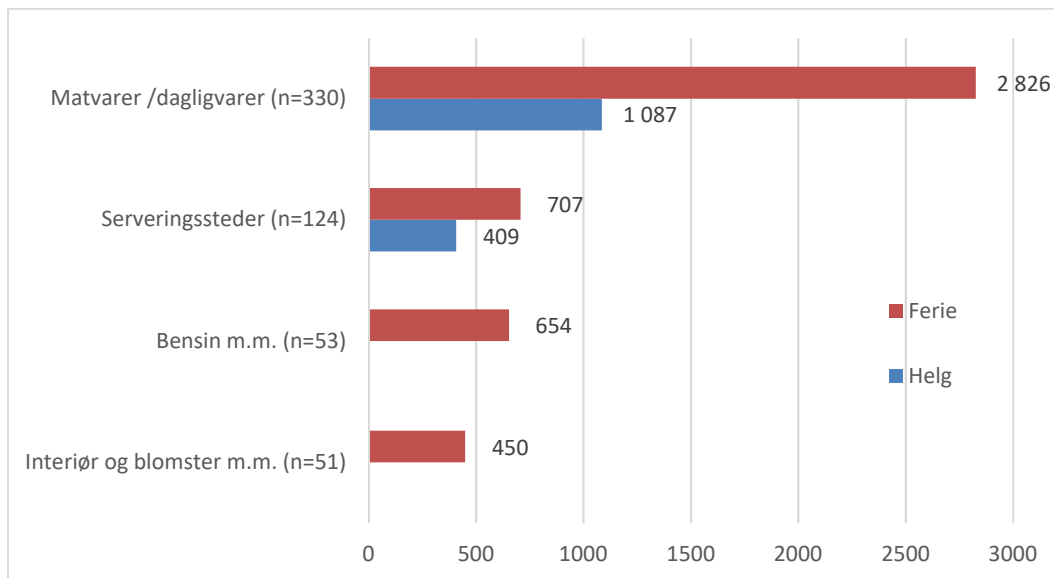
---

<sup>4</sup> Data som inngår i beregninger er respondenter som har gitt anslag for kostnader og samtidig har oppgitt varighet (døgn) og antall personer for helgeoppholdet.

Respondentene ble spurt om hvordan de vanligvis løser innkjøp av dagligvarer. De ble bedt om å skille på helgeopphold og lengre opphold (ferie). I forbindelse med helgeopphold oppgir 39 prosent at de handler lokalt i Rollag, mens 20 prosent handler hjemme før avreise og 16 prosent handler underveis til fritidsboligen. Når det gjelder lengre opphold oppgir 47 prosent at de handler lokalt i Rollag, mens 13 prosent handler hjemme før avreise. Kun 10 prosent oppgir at de handler underveis.

## 6.2 Forbruk på ulike varer og tjenester

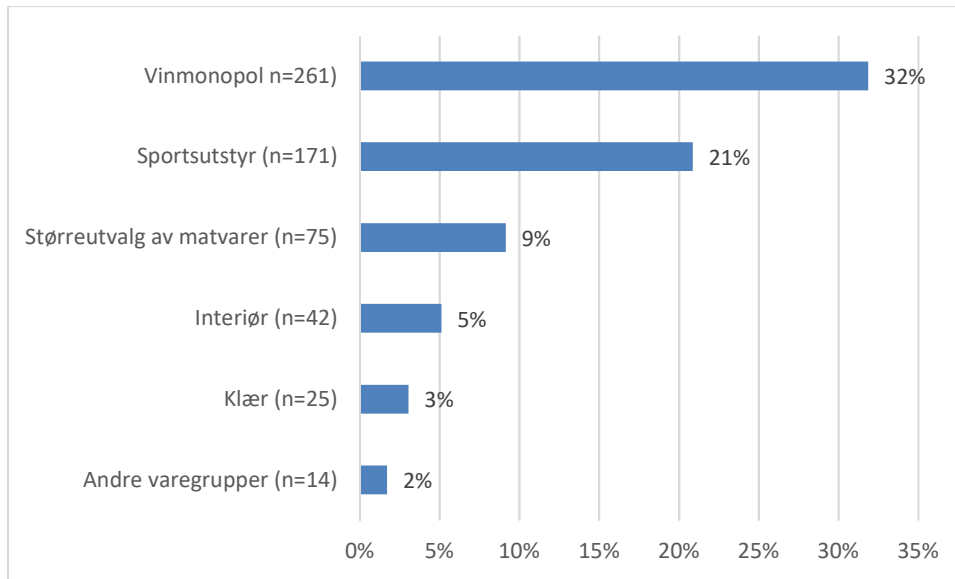
I figuren nedenfor har vi presentert gjennomsnittlig forbruk per fritidsbolig på varer og tjenester der antall observasjoner er større enn 50. Forbruk per fritidsbolig henger sammen med antall persondøgn. Resultatet må derfor kun benyttes som en indikasjon på hvilke varer og tjenester som i hovedsak benyttes i forbindelse med opphold i Rollag.



Figur 27. Forbruk varer og tjenester i forbindelse med ferie- og helgeopphold i Rollag. For n>50. Gjennomsnitt.

## 6.3 Er det handelstilbud eller varer fritidsboligeierne savner?

Ikke overraskende ønsker fritidsboligeiere et vinmonopol i kommunen (32 prosent). Et bedre tilbud av sportsutstyr er det også en del som ønsker seg (21 prosent). For øvrige varer er det så få observasjoner at de i liten grad kan tillegges særlig vekt.

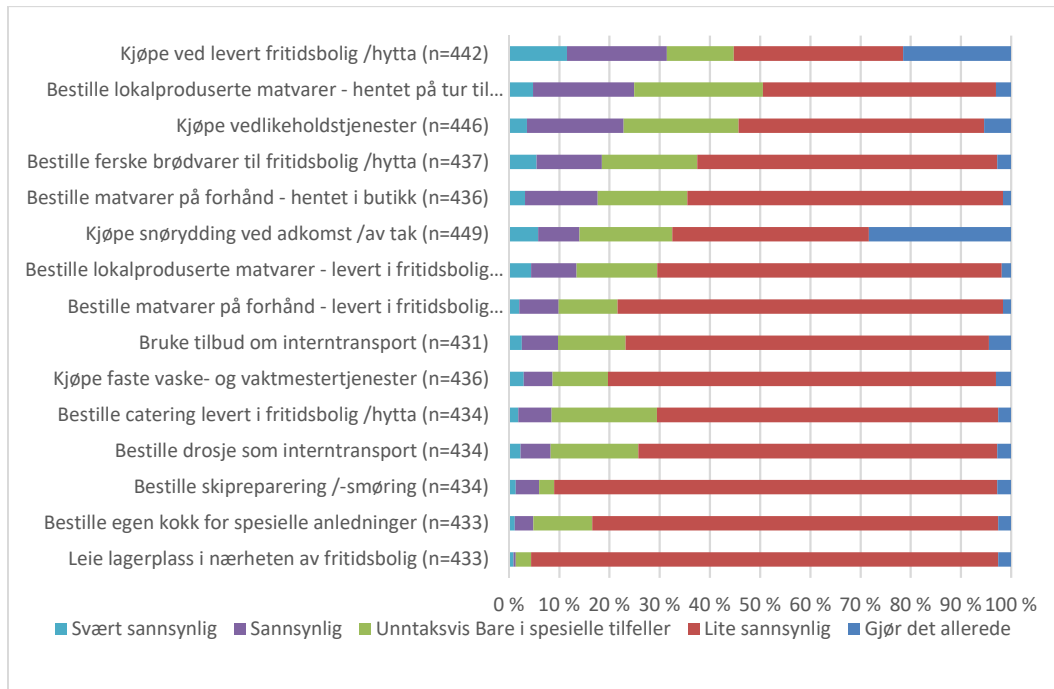


Figur 28. Er det handelstilbud eller varer du savner særskilt?

#### 6.4 Kunne du tenke deg å kjøpe /bestille følgende?

Fritidsboligeierne ble bedt om å angi sannsynligheten for å kjøpe /bestille et sett av varer /tjenester, eksempelvis ved og lokalprodusert mat. Resultatet indikerer at det ikke er noen av varene eller tjenestene som vi lister det er særlig etterspørsel etter i dag, eller fritidsboligeierne savner i stor grad. Det er relativt få som angir at det er svært sannsynlig eller sannsynlig at de vil kjøpe /bestille om de får et slikt tilbud.

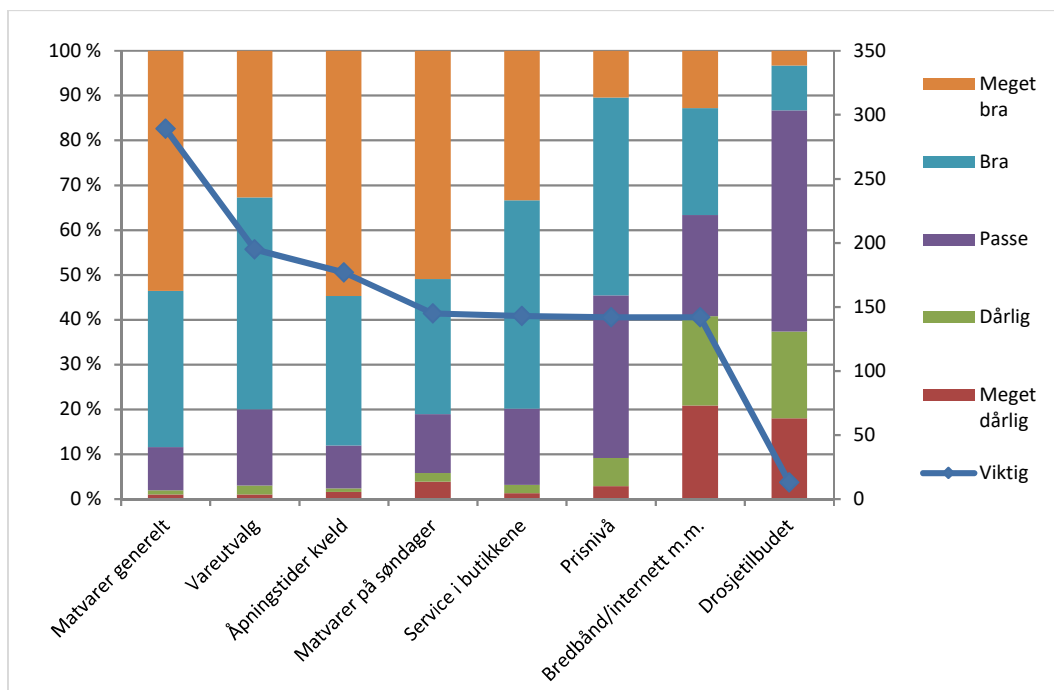
Når det er sagt, må dette utdypes noe. Vi sier ikke at det ikke er et marked for slike varer og tjenester. En del svarer at slike varer og tjenester vil bli benyttet unntaksvis, eksempelvis bestille catering. Om det er til selskaper kan dette være et viktig supplement til et serveringssted. Tilgjengelighet, pris og kvalitet vil være viktig for om nye tilbud kan lykkes.



Figur 29. Kunne du tenke deg å kjøpe /bestille følgende fra lokale leverandører? Prosent sortert avtakende etter svært sannsynlig /sannsynlig.

I dag er det allerede et marked for enkle vaktmestertjenester som vedsalg og snøbrøyting. En idé kan være å se på om det er mulig å videreutvikle innholdet i denne type fraværsbetingede tjenester, som kan være annet vedlikehold på fritidsboligene, innkjøp og varelevering, utstyr- og verktøyutleie e.l. Slike typer tjenester vil gi større effekter lokalt i form av sysselsetting og verdiskaping enn tradisjonell varehandel.

Matvaretilbudet generelt, vareutvalget og åpningstider om kveldene anses som viktig for en del fritidsboligeiere. Når det gjelder matvaretilbudet generelt er det mer enn 50 prosent som mener at dette er meget bra. Det indikerer at det er godt samsvar mellom viktighet og tilbud. Drosjetilbudet er ikke spesielt bra, men betyr heller ikke mye for bruken av fritidsboligene.



Figur 30. I hvor stor grad er du fornøyd med handelstilbudet og hvor viktig er det for din bruk av fritidsboligen?

## 7 AVSLUTTENDE KOMMENTAR OG OPPSUMMERING

Rollag kommune har primo 2018 i overkant av 2 000 fritidsboliger. Som ledd i et omstillingsprogram ønsker man nå å undersøke hvorvidt fritidsboligene og deres eiere har ønsker og behov som kan bidra til å øke verdiskapingen i lokalt næringsliv.

Sentrale spørsmål blir da:

- I hvilken grad og på hvilke betingelser kan fritidsboliger støtte opp om eksisterende bosetting og sysselsetting? og
- I hvilken grad og på hvilke betingelser kan fritidsboliger utvikle og støtte opp om lokal verdiskaping og næringsutvikling?

Fritidsboliger kan ha innflytelse på lokaløkonomien på flere måter, men det er ikke alltid mulig å finne data på en enkel måte. Mulige virkninger kan systematisere i tre hovedgrupper:

- *kommunaløkonomiske virkninger*, dvs. virkninger direkte på den kommunale økonomien, og som gir direkte uttelling i kommunekassa, enten på pluss- eller minussiden. Dette omfatter blant annet eiendomsskatt, som er den mest åpenbare potensielle effekten på pluss-siden, men inkluderer også utbygging av infrastruktur (veg, vann, avløp, løyper, stier, bredbånd, etc) og kommunale tjenestetilbud innenfor bl.a. omsorg og sikkerhet.
- *lokaløkonomiske virkninger*, dvs. virkninger som i første rekke kommer som resultat av at det bringes nye penger inn i området, og som viser seg på kort sikt. Mest fokus har her vært rettet mot hvor mange penger fritidsbefolkningen legger igjen i sin fritidsboligkommune i forbindelse med bygging, bruk og eie av fritidsboligen. Utbyggingstakt, standard og lokalisering og bredde i lokalt service- og aktivitetstilbud er faktorer som har betydning for disse virkningene.
- *nærings- og bygdeutvikling*, som f.eks. reisemålsutvikling, grunneiersamarbeid, utvikling av varer/tjenester rettet spesielt mot fritidsboligsegmentet, samarbeid mellom lokale næringsaktører, osv. (virkninger som kan komme på lang sikt). Dette omfatter bevisste satsinger på næringsutvikling, hvor fritidsboligeiere utgjør en viktig kundegruppe, at fritidsboligeierne kan engasjere seg lokalt på ulike måter, eller at de private fritidsboligene kan utgjøre en del av infrastrukturen i en mer omfattende reisemålsutvikling.



Hvilke og hvor store disse virkningene vil kunne bli, henger sammen med hvordan fritidsboligene planlegges og bygges ut fra tre forhold:

- *lokalisering* (avstand til hjemstedet, til butikker og handlesentre eller den interne lokaliseringen i feltene og til aktivitetstilbud)
- *organisering* av arbeid i utbyggingsperioden, og drift og vedlikehold av arealer og anlegg etterpå
- *standard*, dvs. dels standardnivå på de enkelte fritidsboliger, men også i feltet, på infrastruktur som veger, bredbånd, mv. og på aktivitets- og opplevelsestilbud i nærheten av fritidsboligene

Denne kategoriseringen av virkninger er presentert i matrisen nedenfor sammen med viktige parametere som kan ha betydning for virkningene i positiv eller negativ retning.

#### Former for økonomiske virkninger av fritidsboliger og faktorer som påvirker form og størrelse.

'Påvirker'	Lokalisering: (avstand til hjem, senter og rekreasjon /aktivitets-områder, osv)	Organisering: (av utbyggingen, entreprenørvalg, drift og vedlikeholdsansvar, osv.)	Standard: (vegtilgjengelighet, strøm, vann/ avløp/renovasjon, bredbånd, annen infra)
<b>Kommunaløkonomiske:</b>	VAR, beredskap	VA utbygging og drift, veg-vedlikehold/brøyting, utbyggingsavtaler, rekkefølgebestemmelser	Eiendomsskatt, VAR, helse-pleie-omsorg,
<b>Lokaløkonomiske:</b> (virkninger som kommer på kort sikt)	Avstand senter, lokalt handelstilbud/ tettstedshierarki	Utbyggingstakt, ferdighus/ snekkeropsatt, total-/del-entreprise, lokal næringsstruktur	Bruksfrekvens, lokal tilgjengelighet (bil)
<b>Nærings-/bygdeutvikling:</b> (virkninger som kan komme på lang sikt)	Aktivitets-/turisttilbud, lokale tilbud (vaktmester, ved, brøyting, ol.), løypekjøring, antall enheter, 'pendling til byen'	Grunneierlag, fellesløsninger utbygging/ arrondering, næringssamarbeid	Bruksfrekvens, antall enheter, 'pendling til byen', hytteeiernes involvering i lokalt utviklingsarbeid

Kilde: Ericsson, Arnesen & Vorkinn (2010). Ringvirkninger av fritidsbebyggelse. ØF-rapport 3/2010.

[http://www.ostforsk.no/publikasjoner/ringvirkninger-av-fritidsbebyggelse/?\\_sf\\_s=ringvirkninger](http://www.ostforsk.no/publikasjoner/ringvirkninger-av-fritidsbebyggelse/?_sf_s=ringvirkninger)

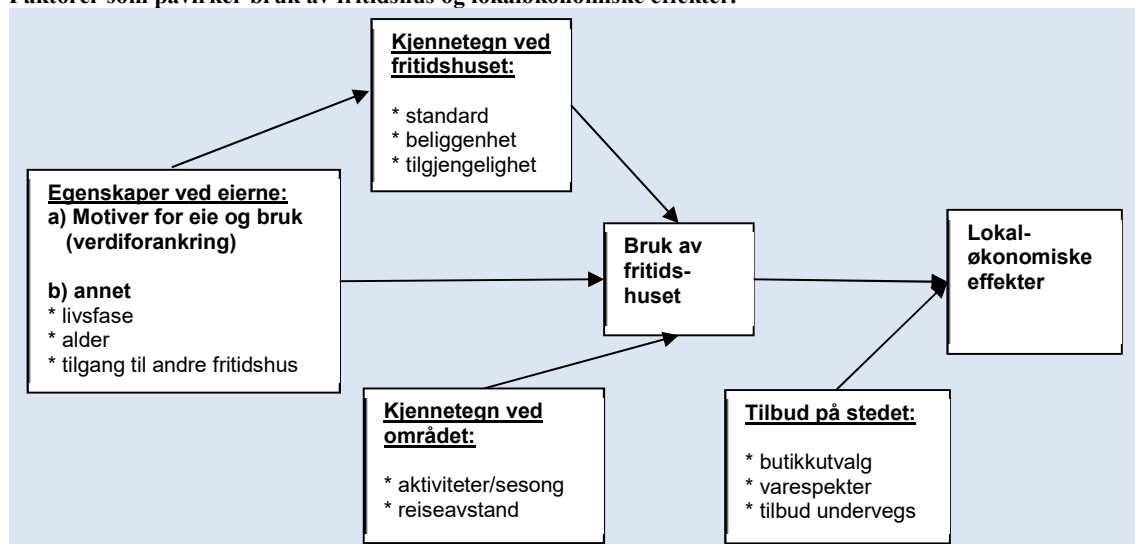
«Typiske hytteundersøkelser» som gjennomføres har vesentlig fokus på kartlegging av de lokaløkonomiske virkningene, og da særlig på bruksfrekvenser og bruksbetinget forbruk – dvs. besøksbetinget sysselsetting. Aktivitetstilbud ol. er også besøksbetinget. Fokus ligger ofte på hvor mange penger hytteeierne bruker, og en får gjerne store tall til detaljhandelsomsetning. Det gir i utgangspunktet lite verdiskaping, fordi mange av varene i butikkene kjøpes inn utenfra og marginene er ofte små. Det kan likevel være viktig for å opprettholde et lokalt tilbud og evt. utvide sortimentet, men gir lite sysselsetting. Byggevirknsomheten gir større verdiskapingseffekter, men omfanget er blant annet avhengig av hvordan utbygging organiseres: Utvikles området i egen regi av grunneier(ne) eller settes det bort til eksterne eiendomsutviklere?

De besøksbetingede virkningene på kort sikt er enklest å identifisere og kartlegge, mens det i mange tilfeller er virkningene på lang sikt som ønskes. Forhold som bidrar til besøksuavhengig sysselsetting og «fraværsbetingede tjenester», som tilsyn, brøyting,

destinasjonsfunksjoner/-ledelse, osv. vil delvis være mindre sesongavhengige og gi grunnlag for større verdiskaping. Denne typen oppgaver kan ofte også passe godt i lokale økonomier, og derfor bedre bidra til lokal utvikling.

I figuren nedenfor har vi skissert forhold som vil påvirke størrelse og innretning på de lokaløkonomiske effektene som fritidsboligene kan bidra til.

**Faktorer som påvirker bruk av fritidshus og lokaløkonomiske effekter.**



Kilde: Ericsson & Grefsrud (2005:98), Fritidshus i innlandet: Bruk og lokaløkonomiske effekter.

Fritidsboliger er i dag et betydelig innslag i mange lokalsamfunn, med betydning for lokaløkonomi og kommuneøkonomi. Den utviklingen har i økende grad vært en driver for lokal og regional verdiskaping, samtidig som den gir utfordringer for kommunal tjenesteyting. Det er også et miljø- og klimamessig aspekt ved denne utviklingen. Flere typiske fritidsboligkommuner, slik som Rollag, har innført eiendomsskatt for hele kommunen. En større andel av fritidsboligene har høy teknisk standard og er i hyppigere bruk. Flere snakker nå om fritidsboligeiere som deltidsinnbyggere i vertskommunen. For kommuner som har betydelige innslag av fritidsboliger, bør fritidsboligområdene i større grad vurderes i et stedsutviklingsperspektiv.

Kommunen har som planmyndighet her en sentral rolle. Kommuneplanens samfunnsdel og arealplanene er i så måte interessante. Rollag kommunes samfunnsdel er vedtatt for perioden 2011-2021. Overordnet mål for planen er å øke folketallet i Rollag til 1 500 innbyggere i 2020 og 1 600 i 2030. Dette skal nås gjennom tre hovedstrategier:

- Omdømmebygging
- Bolyst
- Tilgang på arbeidsplasser

Reiseliv og hyttenæring er en av flere prioriterte bransjer, og planen har fokus på turisten og turistutvikling. Som nevnt ses i større grad fritidsboligeiere nå som deltidsinnbyggere i

kommunene. Til forskjell fra turistene, har deltidsinnbyggeren gjennom sitt eierskap en mer varig tilknytning til kommunen. Sammenlignet med en turist, vil deltidsinnbyggerens behov og adferd være mer likt en fastboende. Mange fritidsboligkommuner opplever synkende folketall samtidig som antall fritidsboliger, og med det antall deltidsinnbyggere øker. Det tilsier at det bør være et økende fokus på hvordan deltidsinnbyggere kan involveres og utgjøre en ressurs for sine deltidssamfunn.

Rollag kommune har rollen som samfunnsutvikler og skal legge premissene for ønsket utvikling – for hel- og deltidsinnbyggere. Samfunnsdelen av kommuneplanen må speile Rollag kommune også som fritidsboligdestinasjon og hvordan kommunen ønsker å legge til rette for at fritidsboligutviklingen kan brukes som bidrag til steds- og næringsutvikling. *Vi mener kommuneplanen i for liten grad gjør dette per i dag.* Det har vært en sterk vekst i fritidsboliger i kommunen de siste årene. Materialet indikerer en interessekonflikt mellom eksisterende fritidsboligeiere og ønske fra grunneiere om videre utbygging av fritidsboligområder. Det er viktig at kommunen *har og tar* rollen som samfunnsutvikler og tar et tydelig grep om videre utvikling.

Det har ikke vært rom for å gå igjennom kommuneplanen i detalj, men med grunnlag i anbefalinger gitt i Bråtå (2017)<sup>5</sup> mener vi kommunen bør ha en oppdatert og revidert kommuneplan, samfunnsdel og arealdel. Disse må samle ulike satsinger og delplaner, og med det bidra til å holde fokus på utviklingen over tid. Langsiktighet og forankring av kommunale planprosesser er her sentralt. En forankret og oppdatert kommuneplan gir grunnlag for å vurdere ulike prosjekter og initiativer i forhold til hvordan de kan bidra til å nå langsiktige mål. Kommunen må spille en sentral rolle i å legge til rette for et godt og målrettet samarbeid mellom aktørene, herunder reiselivsnæringen, øvrig næringsliv og lokale aktører som kommune, fylkeskommune og frivilligheten.

Rollags fortrinn i fritidsboligmarkedet er ifølge denne undersøkelsen særlig stillhet og ro, tidlig natursnø og lett tilgang til høyfjellsområder i passe avstand fra hjemstedet. Disse kvalitetene er sentrale i forhold til Rollag sin konkurransekraft i forhold til andre fritidsboligdestinasjoner. En del av disse kvalitetene, slik som stillhet og ro, tilgang til høyfjellsområder, sti- og løypenettet er imidlertid fellesgoder. Om disse forringes vil det påvirke Rollags attraktivitet som bosted og som destinasjon.

Finansiering av fellesgoder er en kjent problematikk innenfor reiselivsnæringen, se f.eks. Jacobsen (2005)<sup>6</sup> og Sandnes (2013)<sup>7</sup>. For fritidsboligdestinasjoner med lite innslag av annen reiselivsnæring, er en løsning at utbyggere og / eller fritidsboligeiere bidrar til slik finansiering gjennom at kommunen stiller krav om utbyggingsavtaler. For å få godkjent reguleringsplaner i Rollag kommune må grunneierne skrive under en utbyggingsavtale

---

<sup>5</sup> [https://www.ostforsk.no/wp-content/uploads/2018/09/201704\\_Fra\\_kommunal\\_plan\\_til\\_gjennomf%C3%B8ring.pdf](https://www.ostforsk.no/wp-content/uploads/2018/09/201704_Fra_kommunal_plan_til_gjennomf%C3%B8ring.pdf)

<sup>6</sup> <https://docplayer.me/1000761-Forslag-til-modell-for-finansiering-av-fellesgoder-i-reiselivsnæringen.html>

<sup>7</sup> <https://www.oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/naring/masterplan-fellesgodemodell-oppdal.pdf>

med kommunen, hvor de forplikter seg til at 5 prosent av tomtosalget skal brukes til grønn infrastruktur. Videre er grunneierne også forpliktet til å tinglyse på skjøtet at hytteeier innbetaler av årlig serviceavgift til drift av grønn infrastruktur. Det er per i dag Vegglifjell Friluftslag som forvalter pengene. Laget ledes av et styre på inntil 11 medlemmer og skal sammensettes slik at alle grupperinger er representert.

Formålet med Vegglifjell Friluftslag er å samle grunneiere, næringsdrivende og hytteeiere for utvikling av reiselivsmessig infrastruktur – definert som tiltak som i seg selv er ulønnsomme. Det er grunneiere med landbrukseiendom, næringsdrivende, hytteeierforeninger og grunneierlag innenfor området Vegglifjell som kan bli medlemmer.<sup>8</sup> Kommunen er ikke representert, men inviteres til møter for dialog og informasjonsutveksling.

I tillegg har 15 grunneier på Nordre Vegglifjell en privatrettslig avtale om innbetaling av ytterligere 10 prosent av tomtosalget. Disse midlene forvaltes av Vegglifjell Infra (bare grunneiere) og går til investeringer i grønn infrastruktur og drift av Vegglifjell skisenter.

Dette er et godt utgangspunkt for videre utvikling av Rollag som fritidsboligdestinasjon.

Materialet indikerer imidlertid som nevnt en interessekonflikt mellom eksisterende fritidsboligeiere og ønske fra grunneiere om videre utbygging av fritidsboligområder. En annen (potensiell) interessekonflikt er mellom grunneiere, mellom de som har aktuelle områder for tomtosalg og andre som stiller friareal for friluftsliv, sti-løypenett etc. Trysil trekkes ofte frem som eksempel på hvordan en kan jobbe med utvikling av en destinasjon. For 30 år siden organiserte grunneiere seg i Trysilfjellet utmarkslag. All planlegging og utbygging har skjedd i utmarkslagets regi uavhengig av eiendomsgrenser. Trysil kommune er grunneier og medlem i utmarkslaget. Sett i forhold til utvikling av destinasjonen Trysil, vurderes dette å være en suksess og samarbeid er et sentralt stikkord.

Vi har ikke hatt grunnlag for å gå inn i hvordan dette er organisert og håndtert i Rollag kommune, så for alt vi vet kan det være vel i varetatt. En bør allikevel ha fokus på hvordan håndtere /organisere videre destinasjonsutvikling, slik at en sikrer en mest mulig konsensus mellom ulike interessenter. Hvordan dette er håndtert og hva erfaringene er fra andre tilsvarende destinasjoner, kan gi nyttige innspill i det videre arbeidet.

Et vesentlig spørsmål er om kravene som ligger i dagens utbyggingsavtaler er «riktig» krav for å sikre en videre positiv utvikling av Rollag kommune som bo-/arbeidssted og for Rollag som fritidsboligdestinasjon?

Hva som ligger i grønn infrastruktur bør komme klart frem. Hva og hvem kommer investeringene i grønn infrastruktur til gode? Er dette dekkende for å sikre kvaliteter og

---

<sup>8</sup> <http://vegglijfjell.no/lagogforeninger/vegglijfjell-friluftslag-vedtekter-2/>

konkurransefortrinn i videre utvikling av destinasjonen? Utbyggingen av fritidsboliger og et økt deltidsinnbyggerantall påvirker også andre områder i kommunen, slik som f.eks. økt trafikkbelastning på sentrale innfartsveger til fritidsboligområdene. Kan midlene som avsettes benyttes til utbedring av slik infrastruktur og hva skulle kommunens bidrag være (finansiering)?

Kommunen kan videre gjennom planverket stille krav om at det skal etableres fritidsboligeierforeninger ved nyetablerte områder med fritidsboliger. Slike foreninger kan være et nyttig redskap for dialog og for å identifisere potensielle ressurspersoner.

Dersom det ikke er etablert anbefaler vi at kommunen tar initiativ til et møte /en møteplass/arena for dialog en gang per år. Kommunen kan bruke dette som en arena for å gi deltidsinnbyggerne (fritidsboligeierne) informasjon og komme i dialog med denne gruppen. En slik invitasjon legger også et ansvar tilbake på fritidsboligeierne om at de må komme med innspill i for eksempel høringer. Mange kommentarer avgitt i forbindelse med denne undersøkelsen indikerer at fritidsboligeierne er engasjert i Rollag og utviklingen. Et slikt forum kan være nyttig for å få innspill og avdekke /identifisere viktige problemstillinger som gjelder videre utvikling.

Rollag har en gunstig geografisk plassering sett i forhold til befolkningstette områder i «passe» reiseavstand. Dette kommer tydelig frem i undersøkelsen og er et viktig element for å eie en fritidsbolig i kommunen. Men dette er ikke et spesielt fortrinn for Rollag. Flere andre destinasjoner ligger innenfor samme rekkevidde, slik som for eksempel Norefjell, Sjusjøen. Det er en positiv faktor for videre utvikling, men er ikke avgjørende.

Fokus må ligge på kvalitetene som er særlige for Rollag som destinasjon. Rollags fortrinn er ifølge denne undersøkelsen særlig stillhet og ro, tidlig natursnø og lett tilgang til høyfjellsområder i passe avstand fra hjemstedet. I videre utvikling må en derfor være særlig oppmerksom på ikke å forringe slike særlige stedsspesifikke kvaliteter, som er viktige for deltidsinnbyggerne. Dette gjelder også en evt. vegforbindelse mellom Nordre og Søre Vegglifjell.

Respondentene har gitt mange kommentarer, der det var åpnet for innspill. Det tyder på et engasjement for «sitt område», noe som er et positivt utgangspunkt. Kommentarene underbygger kvalitetene som er identifisert, men viser også en viss uro for en framtidig videreutvikling. De trekker frem høy utbyggingstakt, naturinngrep og veger som ødelegger infrastruktur (løype- og stinett) som er viktig for tilgang og bruk av områdene.

Det er kommentarer som tyder på at det ikke har vært tilstrekkelig fokus på å tilpasse løypenett og øvrig friluftslivsinfrastruktur til dagens omfang og vekst i brukere i deler av området. Det vil være viktig for eksisterende og fremtidige fritidsboligeiere og andre brukere, at slik infrastruktur holder «riktig» kvalitet, noe som også innebærer at den utvides og utvikles i tråd med fritidsboligutviklingen.

Skitrase for tidligløype (kunstsnø) er det i liten grad tilbud om per i dag og det er heller ingen stor etterspørsel etter slikt tilbud. Kun 13 prosent av alle som har svart mener at dette er viktig. Destinasjoner som Sjusjøen og Hafjell ligger langt fremme som langrennsdestinasjoner og tilbyr løypenett av høy kvalitet og kvantitet (mange km). På Sjusjøen er det også etablert et anlegg for produksjon av tidligsnø (Natrudstilen), som holder høy kvalitet både når det gjelder løypetrasé (konkurransesstandard) og øvrig infrastruktur (overnatting, mat/servering, idrettshall m.m.). Hvis tidligløype skal etableres som et tilbud for økt fremtidig bruk i Rollag, må en vurdere tilsvarende tilbud på andre destinasjoner (hvem er konkurrentene og kan man hevde seg?) i forhold til kostnader for å etablere og drive et slikt tilbud i Rollag.

Vi mener prioriteringer og tiltak må fokuseres på å foredle kvalitetene som er særlige for Rollag som destinasjon.

Bakgrunnen for undersøkelsen var at man i kommunen ønsket å undersøke hvorvidt fritidsboligene og deres eiere har ønsker og behov som kan bidra til å øke verdiskapingen i lokalt næringsliv. Som vi har nevnt over er det særlig besøksbetingede varer og tjenester som også i denne undersøkelsen har vært i fokus. Det er per i dag få som gir uttrykk for at det er varer og tjenester de mangler. Vi kan allikevel ikke si at det ikke er et marked for varer og tjenester som ikke tilbys i kommunen i dag. En del svarer at slike varer og tjenester vil bli benyttet unntaksvis, eksempelvis bestille catering. Tilbud om catering kan bli et viktig supplement til eksisterende serveringssteder. Tilgjengelighet, pris og kvalitet vil være viktig for om nye tilbud kan lykkes.

I dag er det allerede et marked for enkle vaktmestertjenester som vedsalg og snøbrøyting. En idé kan være å se på om det er mulig å videreutvikle innholdet i denne type fraværsbetingede tjenester. Det kan være annet vedlikehold på fritidsboligene, innkjøp og varelevering, utstyr- og verktøyutleie e.l. Slike typer tjenester vil gi større effekter lokalt i form av sysselsetting og verdiskaping enn tradisjonell varehandel.

# **VEDLEGG**

## **Vedlegg 1: Spørreskjema**

# Bruksundersøkelse Rollag kommune 2018

## Til fritidsboligeiere og brukere i Rollag kommune

Friluftaktiviteter utgjør en stor del av vår fritid og fritidsboligen er ofte en viktig base for slike aktiviteter. Det er derfor viktig å få god kjennskap til hvilke krav og ønsker brukerne har til sitt område. Det gjelder for eksempel forhold som tilrettelegging av service- og aktivitetstilbud. Undersøkelsen kan virke omfattende, men kunnskapen undersøkelsen gir vil være viktig i forhold til videreutvikling av service og reiseliv på en måte som ellers ikke lar seg gjøre. Vi håper derfor at du/dere vil bruke litt tid på å besvare spørsmålene.

Svarene blir bare brukt til å lage statistikk, og ingen svar kan tilbakeføres til enkeltpersoner. Det er kun Østlandsforsknings personal som har tilgang til besvarte skjemaer. Alle data blir behandlet konfidensielt.

Hvis du ikke blir ferdig, kan du trykke "Lagre" lengst ned på hver side. Du vil da få tilsendt en returlenke, slik at du kan fortsette på det samme skjemaet ved en annen anledning.

### Rolle

*Innledningsvis ønsker vi å kartlegge formålet med ditt opphold i Rollag.*

**Q1: Innledningsvis ønsker vi å kartlegge formålet med ditt opphold i Rollag kommune. Du skal velge et alternativ nedenfor. Dersom det er flere som er aktuelle, velger du en og bevarer skjema med det som utgangspunkt. Kommenter gjerne i feltet nedenfor hvilke andre alternativer som var aktuelle for deg.**

- Jeg eier en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune
- Jeg er besøkende på en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune
- Jeg leier en hytte /fritidsbolig i Rollag kommune
- Jeg er på dagsbesøk i Rollag kommune fra min bostedskommune
- Jeg er på dagsbesøk i Rollag kommune fra min hytte /fritidsbolig lokalisert i en annen kommune
- Annet, hva:

If you have chosen "other", please specify:

Eventuelle kommentarer:



## Om fritidsboligen /hytta

I det følgende stiller vi noen spørsmål om selve fritidsboligen /hytta.

### Q2: Hva slags fritidsbolig har du i Rollag kommune?

- Lavstandard hytte                       Høystandard fritidsbolig                       Seterhus  
 Annet, hva:

If you have chosen "other", please specify:

Eventuelle kommentarer:

Q3:

### Hvor ligger fritidsboligen /hytta?

Lokalisering (refer to Q3.1)

#### Q3.1 Lokalisering

- Killingdalen                       Lauvhovd/Fjellstua                       Persbu                       Dalsethaugen  
 Barkejuvet                       Votmedalen                       Svartiløk/Svartli                       Sundtjønn  
 Vorset                       Skjærbrekka                       Verjedalen                       Annet sted, spesifiser

### Q4: Hvordan eies fritidsboligen?

- Eies av vår husstand alene  
 Eies sammen med andre, oppgi antall eierhusholdninger nedenfor  
 Eies ikke, leies (års- eller flerårskontrakt av denne husstand alene)  
 Eies ikke, leies (års- eller flerårskontrakt av denne husstand sammen med andre husstander)

Firmahytte

Antall husholdninger

**Q5: Har du ...**

.. bygget fritidsboligen /hytta selv

.. kjøpt fritidsboligen /hytta nybygget

.. kjøpt fritidsboligen /hytta brukt

.. arvet/overtatt fritidsboligen /hytta på annen måte

Eventuelle kommentarer:

**Q6: Nåring;r ble denne fritidsboligen /hytta bygget ?**

Før 1990

1990-1999

2000-2009

2010 eller senere

Vet ikke

Evt. kommentarer:

**Q7: Hvis ikke bygget selv: Hvilket åring;r ble fritidsboligen /hytta anskaffet?**

Årstall

**Q8: Hva er fritidsboligen /hyttas bruttoareal (medregnet eventuelt annekst)?(Bruttoareal: Arealet som begrenses av ytterveggenes utside, dvs. inkludert alt areal innvendig.)**

Under 50 kvm

50-74 kvm

75-99 kvm

100-124 kvm

125-149 kvm

150 kvm eller mer

Eventuelle kommentarer:

Q9:  
Hvor mange sengeplasser er det i fritidsboligen /hytta i dag (medregnet eventuelt anneks)?

Oppgi antall senger og antall soverom

Eventuelle kommentarer:

Q10: Har fritidsboligen /hytta..

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Innlagt strøm (ikke solcellepanel) | <input type="checkbox"/> Strøm fra solcellepanel, vindmølle, aggregat |
| <input type="checkbox"/> Innlagt vann                       | <input type="checkbox"/> Innlagt avløp                                |
| <input type="checkbox"/> Fiber                              |   |

Eventuelle kommentarer:

Q11: Er fritidsboligen /hytta påbygget/ombygd etter opprinnelig bygging?

- |                              |  |
|------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> Nei | <input type="checkbox"/> Ja, oppgi året for siste om-/påbygging: |
|------------------------------|--|

If you have chosen "other", please specify:

Eventuelle kommentarer:

**Q12: Har du planer om fornying i løpet av en 5 års periode?**

- Ja, standardheving av bygningsmasse
- Ja, påbygging av eksisterende bygg på fritidsboligeiendom
- Ja, tekniske oppgraderinger
- Ja, arealmessige tiltak
- Nei, jeg har ingen planer
- Andre planer:

If you have chosen "other", please specify:

Evt. kommentarer

**Q13: I forrige spørsmål oppga du at det er planer om fornying av fritidsboligen /hytta i løpet av 1-5 år. Vennligst oppgi et kostnadsanslag.**

Kostnadsanslag fornying av hytta  
/fritidsboligen

**Q14: Er det bilveg helt fram til fritidsboligen /hytta?**

- Ja, hele året       Ja, sommerstid       Nei

Eventuelle kommentarer:

**Q15: Hvis nei, hvor mange meter er det til nærmeste parkeringsplass /bilveg?**

Sommerstid, antall meter ca:	<input type="text"/>
Vinterstid, antall meter ca:	<input type="text"/>

**Q16: Eier / disponerer husholdningen andre fritidsboliger / mobile overnattingsmuligheter?**

	Eier	Disponerer
Annen fritidsbolig på fjellet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Annen fritidsbolig ved kysten i Norge	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Annen fritidsbolig i by / tettsted i Norge	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Annen fritidsbolig i utlandet, oppgi gjerne hvor nedenfor	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Bobil / campingvogn	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Fritidsbåt med overnattingsmuligheter	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Eventuelle kommentarer:

## Fritidsbolig /hytte i Rollag kommune

*I det følgende stiller vi noen spørsmål om hvorfor du eier eller leier en fritidsbolig i Rollag kommune.*

**Q17: Hvor viktig er følgende forhold for å eie eller leie fritidsbolig /hytte i Rollag kommune?**

Vurder disse forholdene	Ikke viktig	Litt viktig	Viktig	Ganske viktig	Svært viktig
Stilhet og ro	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Avstand i forhold til hjemsted	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Har tilknytning til dette spesielle området fra barndommen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Har tilknytning til lokalsamfunnet for øvrig (slekt, venner o.l.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

God investering

Andre forhold som er viktig for å eie fritidsbolig /hytte?

**Q18: Hvor viktig er følgende tilbud for å eie eller leie en fritidsbolig /hytte i Rollag kommune?**

Vurder disse tilbudene	Ikke viktig	Litt viktig	Viktig	Ganske viktig	Svært viktig
Fotturmuligheter	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Nærhet til vann og /eller elver	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jakt og fiskemuligheter	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Nærhet til høyfjellsområder	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Nærhet til alpiner	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Preparerte skiløyper	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilrettelagte aktivitetsmuligheter for barn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilbud av restauranter /spisesteder	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Fornøyles- /kulturtilbudet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Snekring, oppussing, arbeid i hus og på tomt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Mulighet for å arbeide fra fritidsboligen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Mulighet for å ha kontakt med kontoret	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre forhold, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Andre forhold som er viktig for å eie fritidsbolig /hytte?

## Bruk av fritidsbolig

I det følgende stiller vi noen spørsmål om bruken av fritidsboligen /hytta.

Q19:

**Hvordan ble fritidsboligen /hytta brukt siste 12 måneder (oktober 2017 til og med september 2018)?**

**Evt. bruksbegrensinger (refer to Q19.1)**

Hvis fritidsboligen /hytta har vært i bruk og ikke utleid på helårsåremål, kryss av for alle bruksmåter nedenfor som passer

Q19.1 Evt. bruksbegrensinger

- Ikke brukt i perioden       Leid ut på åremål - hele året       Leid ut på åremål - vinter  
 Leid ut på åremål - sommer

- Privat av denne husstand alene eller sammen med andre eiere, slekt og venner  
 Brukt privat av andre eiere  
 Utlånt til slekt og venner (inkl. egne barn med egen husholdning uten at eiergenerasjon var med)  
 Annen korttidsutleie mot betaling (Finn, AirBnB, osv.)  
 Bedriftshytte

Eventuelle kommentarer:

**Q20: Hvor mye brukte du alene eller sammen med andre, fritidsboligen /hytta siste år (fra og med oktober 2017 til og med september 2018)?**

**A. Hvor mange døgn (netter) anslagsvis var fritidsboligen /hytta i bruk hver måned siste år? og**

**B. Hvor mange persondøgn anslagsvis utgjorde dette .Du skal beregne antall persondøgn slik:1 person som overnatter 1 døgn = 1 persondøgn2 personer som overnatter 1 døgn = 2 persondøgn 2 personer som overnatter 2 døgn = 4 persondøgn osv...Med andre ord:Antall persondøgn = (antall personer som overnatter) x (antall netter de overnatter)**

Måned	Antall døgn (netter) fritidsboligen /hytta ble brukt	Antall persondøgn
Oktober 2017	<input type="text"/>	<input type="text"/>
November 2017	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Desember 2017	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Januar 2018	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Februar 2018		
Mars 2018		
April 2018		
Mai 2018		
Juni 2018		
Juli 2018		
Juli 2018		
August 2018		
September 2018		

**Q21: Hvis fritidsboligen /hytta har vært i bruk av andre personer /ansatte enn medlemmer av din husstand - og ingen av din husstand selv har vært tilstede:**

**Oppgi hvor mange døgn (netter) i hver måned fritidsboligen /hytta var i bruk av andre, fordel på kategoriene:1) Andre eiere/slekt/venner, 2) Korttidsutleie i egen regi (inkl airbnb/Finn), 3) Korttidsutleie via utleieselskap og 4) Bedriftshytte**

Måned	Antall døgn: andre eiere/slekt/venner	Korttidsutleie i egen regi	Bedriftshytte: bruksdøgn
Oktober 2017			
November 2017			
Desember 2017			
Januar 2018			
Februar 2018			
Mars 2018			
April 2018			
Mai 2018			
Juni 2018			
Juli 2018			
Juli 2018			
August 2018			
September 2018			



## Forbruk i Rollag kommune og på fritidsbolig /hytta

I forbindelse med undersøkelsen ønsker vi å samle informasjon om forbruk knyttet til opphold i fritidsbolig /hytte og knyttet til å eie eller leie fritidsbolig /hytte.

**Q22: Hvis du, eller medlemmer av din husstand har vært på ferie og/eller helgeopphold i fritidsboligen /på hytta de siste 12 månedene, oppgi følgende: Med ferieopphold mener vi opphold som er 4 netter og lengre.**

	Siste ferieopphold i fritidsboligen /på hytta	Siste helgeopphold i fritidsboligen /på hytta
Tidspunkt måned	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Oppholdets varighet (antall netter)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall personer som var der	<input type="text"/>	<input type="text"/>

**Q23: Kan du forsøke å anslå hvor mange kroner dere (alle i fritidsboligen) samlet brukte i Rollag kommune? Med ferieopphold mener vi opphold som er 4 netter og lengre.**

	Siste ferieopphold i fritidsboligen /på hytta	Siste helgeopphold i fritidsboligen /på hytta
Anslagsvis beløp (NOK)	<input type="text"/>	<input type="text"/>

**Q24: Kan du forsøke å fordele hvor mange kroner dere samlet brukte på følgende forskjelling varer og tjenester i Rollag kommune? Med ferieopphold mener vi opphold som er 4 netter og lengre.**

	Siste ferieopphold i fritidsboligen /på hytta	Siste helgeopphold i fritidsboligen /på hytta
Matvarer og andre dagligvarer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Klær, sports- og fritidsartikler	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Måltider og drikkevarer på serveringssteder	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Bensin, olje og bilreparasjoner	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Heiskort, skileie etc.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre sports- og fritidsaktiviteter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Besøk på museer og kulturaktiviteter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Guidet tur og arrangement	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Interiør og blomster m.m.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kunst, brukskunst og gavevarer	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Annet, spesifiser nedenfor

Andre varer og tjenester, hva og beløp?

**Q25: Kan du gi et anslag for hvor høye disse utgiftene var for fritidsboligen /hytta i 2017?**

	Ca kroner
Tomteleie /bygsling	<input type="text"/>
Eiendomsskatt	<input type="text"/>
Elektrisitet	<input type="text"/>
Kjøp av ved	<input type="text"/>
Parafin /fyringsolje	<input type="text"/>
Vegavgift /brøyting til fritidsbolig	<input type="text"/>
Løypeavgift /serviceavgift fakturert gjennom hytteforening	<input type="text"/>
Parkeringsavgift	<input type="text"/>
Renovasjonsavgift	<input type="text"/>
Vann og avløp	<input type="text"/>
Forsikring av fritidsboligen	<input type="text"/>
Andre faste utgifter, spesifiser gjerne hvilke	
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

**Q26: Hvor mange kroner har dere i løpet av siste året brukt totalt på følgende til fritidsboligen /hytta? Vi ber om at du fordeler andeler i prosent i forhold til hvor dette er kjøpt.**

	Ingen utgift	Totale utgifter kr	Andel kjøpt i Rollag kommune (%)	Andel kjøpt andre steder i Numedal (%)	Andel kjøpt på hjemstedet (%)	Andel kjøpt andre steder (%)
Møbler og innredningsartikler	<input type="checkbox"/>					
Diverse redskap og verktøy	<input type="checkbox"/>					
Håndverkstjenester	<input type="checkbox"/>					
Bygningsmaterialer	<input type="checkbox"/>					
Tilknytningkostnader	<input type="checkbox"/>					
Tilknytningkostnader /graving (Fiber, vann, avløp)	<input type="checkbox"/>					
Annet til fritidsboligen	<input type="checkbox"/>					

**Q27: I forbindelse med oppholdene i Rollag kommune: Hvordan i&oslash;ser din husholdning stort sett innkj&oslash;p av dagligvarer ?**

- Helgeopphold: Handler det meste hjemme før avreise
- Lengre opphold: Handler det meste hjemme før avreise
- Helgeopphold: Handler det meste lokalt i Rollag
- Lengre opphold: Handler det meste lokalt i Rollag
- Helgeopphold: Handler det meste underveis, som regel i/på (oppgi nedenfor):
- Lengre opphold: Handler det meste underveis, som regel i/på (oppgi nedenfor):

Hvis du/dere handler underveis. hvor er det som regel?

**Q28: Om forholdene lå til rette for det, kunne du tenkt deg å kjøpe /bestille følgende fra lokale leverandører?**

	Gjør det allerede	Lite sannsynlig	Unntaksvis Bare i spesielle tilfeller	Sannsynlig	Svært sannsynlig
Kjøpe faste vaske- og vaktmestertjenester	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kjøpe snørydding ved adkomst /av tak	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kjøpe ved levert fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kjøpe vedlikeholdstjenester	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Leie lagerplass i nærheten av fritidsbolig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille skipreparering /- smøring	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bruke tilbud om intertransport	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille drosje som intertransport	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille catering levert i fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille egen kokk for spesielle anledninger	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille matvarer på forhånd - hentet i butikk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille matvarer på forhånd - levert i fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille ferske brødvare til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille lokalproduserte matvarer - hentet på tur til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bestille lokalproduserte matvarer - levert i fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Annet, spesifiser nedenfor hva	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
--------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

**Q29: Hvor viktig er handels- og servicetilbudet i Rollag kommune for oppholdet i fritidsbolig /hytta?**

	Ikke så viktig	Litt viktig	Passe	Viktig	Svært viktig
Mulig å kjøpe matvarer generelt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Mulig å kjøpe matvarer på søndager	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Åpningstider på kvelden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vareutvalg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Prisnivå	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Service i butikkene	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Drosjetilbudet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bredbånd /internett /kabel-TV /mobilnett	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Annet spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Andre forhold som er viktig for oppholdet på hytta

**Q30: Er det noen handelstilbud eller varer/varegrupper du/dere s&aelig;rskilt savner i n&aelig;romr&aring;det i Rollag kommune?Spesifis&eacute;r gjerne n&aelig;rmere nedenfor**

- |   |                                     |  |
|---|-------------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> Større utvalg i matvarer | <input type="checkbox"/> Klær       | <input type="checkbox"/> Sportsutstyr            |
| <input type="checkbox"/> Interiør                 | <input type="checkbox"/> Vinmonopol | <input type="checkbox"/> Andre varegrupper, hva: |

If you have chosen "other", please specify:

**Q31: I forbindelse med større bygningsarbeider på fritidsboligen /hytta: Har du/dere preferanser for bruk av håndverkere og /eller leverandere?**

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> Har ikke hatt noen slike større arbeider i senere tid | <input type="checkbox"/> Har ingen preferanser                      |
| <input type="checkbox"/> Bruker helst lokale                                   | <input type="checkbox"/> Vurderer pris, kvalitet og tilgjengelighet |
| <input type="checkbox"/> Hører med naboen eller grunneier                      | <input type="checkbox"/> Har behov for en lokal "vaktmester"        |
| <input type="checkbox"/> Andre, spesifiser                                     |   |

Utdyp gjerne synspunktene

**Q32:**

Hvilke tilbud vil du foretrekke å benytte hvor under opphold i fritidsboligen /hytta?

Dagligvarer (refer to Q32.1)

Lokal-/spesialmat (refer to Q32.2)

Bakerivarer/småkafe (refer to Q32.3)

Sportsartikler (refer to Q32.4)

Bensin og service (refer to Q32.5)

Pub/lunsjservering (refer to Q32.6)

Enkel matservering/pizzaliknende (refer to Q32.7)

Byggevarer og hyttemøbler (refer to Q32.8)

*Q32.1 Dagligvarer*

I Rollag sentrum

I Veggli

På Vegglijfjell

Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.2 Lokal-/spesialmat

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.3 Bakerivarer/småkafe

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.4 Sportsartikler

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.5 Bensin og service

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.6 Pub/lunsjservering

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.7 Enkel matservering/pizzalikhende

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Q32.8 Byggevarer og hyttemøbler

- I Rollag sentrum                       I Veggli                       På Vegglijfjell
- Andre steder, spesifiser nedenfor

Spesifiser aktuelle andre handlesteder

### Bruk av områdene i Rollag

Kjennskap til hvordan områdene brukes er viktig for å kunne utvikle dem til beste for dem som bor og bruker områdene. Vi stiller derfor noen spørsmål om hvordan du/din husstand bruker naturen og områdene.

**Q33: Om vinteren...**

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> Går vi på ski alltid i preparerte skiløyper       | <input type="checkbox"/> Går vi på ski oftest i de preparerte løypene |
| <input type="checkbox"/> Går vi på ski utenom løypene når det er skareføre | <input type="checkbox"/> Går vi på ski oftest utenom løypene          |
| <input type="checkbox"/> Kjører vi kun alpint                              | <input type="checkbox"/> Går vi ikke på ski                           |
| <input type="checkbox"/> Går vi helst på fottur, trugetur eller sykkeltur  | <input type="checkbox"/> Annen bruk, hva?                             |

If you have chosen "other", please specify:

Eventuelle kommentarer:

**Q34: Sesongen 2017-18; Hvor mange ganger var du/dere i Veggli Skisenter? Velg et alternativ.**

	Velg et alternativ
1-5	<input type="radio"/>
6-10	<input type="radio"/>
11-15	<input type="radio"/>
Mer enn 15	<input type="radio"/>

**Q35:**

Hvor mange i din fritidsbolig /hytte hadde sesongkort i Vegglijfjell Skisenter vintersesongen 2017-18?

Antall sesongkort (refer to Q35.1)

*Q35.1 Antall sesongkort*

- Ingen       1       2       3       4       5  
 6       7 eller flere



**Q36: Dersom dere hadde sesongkort, hvem hadde sesongkort?**

- |   |                                       |  |
|---|---------------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> Foreldre og barn       | <input type="checkbox"/> Bare barn    | <input type="checkbox"/> Bare foreldre |
| <input type="checkbox"/> Andre familiemedlemmer | <input type="checkbox"/> Andre, hvem: |  |

If you have chosen "other", please specify:

**Q37: Om sommeren bruker vi:**

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Veger/turstier til å rusle / sykle                   | <input type="checkbox"/> Sykkelstiene til sykling               |
| <input type="checkbox"/> Andre merkede stier (også T-stier)                   | <input type="checkbox"/> Naturlige stier (uten merking)         |
| <input type="checkbox"/> Lendet utenfor stiene /med kart og kompass i naturen | <input type="checkbox"/> Går i naturen for å plukke sopp og bær |
| <input type="checkbox"/> Veggli Aktivitetspark                                | <input type="checkbox"/> Badedammen Veggli sentrum              |
| <input type="checkbox"/> Tilrettelagte fiske- og badeplasser på fjellet       | <input type="checkbox"/> Annen bruk av naturområdene, hva?      |

If you have chosen "other", please specify:

Eventuelle kommentarer:

**Q38: Hvilke områder bruker dere særlig ofte vinterstid (flere valg er mulig)?**

- |                                      |   |                                   |
|--------------------------------------|---|-----------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Vegglifjell | <input type="checkbox"/> Trillemarka-Rollagsfjell | <input type="checkbox"/> Blefjell |
| <input type="checkbox"/> Uvdal       | <input type="checkbox"/> Andre områder, hvor?     |                                   |

If you have chosen "other", please specify:

Bruker oftest vinterstid:

**Q39: .. og hvilke områder bruker dere mest sommerstid (flere valg er mulig)?**

- Vegglifjell                       Trillemarka-Rollagsfjell                       Blefjell  
 Uvdal                                       Andre områder, hvor?

If you have chosen "other", please specify:

Bruker oftest sommerstid:

**Q40: Er det tilbud, aktiviteter eller annen tilretteleging du savner i området?**

- Vandrettilbud tilrettelagt for barnevogn/rullestol  
 Merkede stier i naturen  
 Mer sportspregede aktiviteter (f.x. akeanlegg, minigolf, rulleramper, tuftepark osv)  
 Mosjonsstier  
 Ballsletter/ballbinger, ol.  
 Enkle serveringssteder i tilknytning til sti- og løypenett  
 Tilbud om interntransport  
 Kulturtilbud, spesifiser nedenfor  
 Klatrepark  
 Andre tilbud, spesifiser nedenfor

Utdyp gjerne synspunktene:

Q41:

**Er du villig til å betale særskilt for å holde god kvalitet på skiløyper, skilting, sykkelveier og stier i området?**

**Nei, jeg vil ikke betale. Dette må finansieres... (refer to Q41.1) Ja, jeg er villig til å betale (refer to Q41.2)**

Q41.1 Nei, jeg vil ikke betale. Dette må finansieres...

- Gjennom parkeringsavgifter
- Frivillige bidrag fra fritidsbeboere og andre brukere
- Av grunneiere, kommersielle bedrifter og skiforening(er)
- Av grunneiere og kommunen

Q41.2 Ja, jeg er villig til å betale

- Gjennom serviceavgift fra fritidsbeboere til grunneier
- Gjennom kjøp av løypekort (tilsvarende heiskort)

Andre måter for finansiering ?

Q42:

I forbindelse med opphold i fritidsboligen /hytta:

Hvor henter du/dere informasjon om hva som foregår i Rollag kommune og i områder rundt, f.eks. Flesberg og Nore og Uvdal, eller andre steder?

Hvor henter dere informasjon om aktuelle tilbud? (refer to Q42.1)

Q42.1 Hvor henter dere informasjon om aktuelle tilbud?

- Vegglifjell.no
- Magasinet Under varden
- Sommermagasinet for Numedal
- Andre steder, spesifiser

Spesifiser hvilke andre steder dere finner informasjon

## Tjenester og tilbud

I denne delen ønsker vi å kartlegge om det er tilbud og tjenester kan påvirke bruk av fritidsboligen /hytta fremover. I tillegg stiller vi spørsmål om hvordan du/dere vurderer kvaliteten på disse per i dag.

**Q43: Det er forslag om å bygge en vegforbindelse mellom Søndre og Nordre Vegglifjell. Vi ønsker å kartlegge om dette vil påvirke bruken av hytta fremover og området generelt.**

	Vil ikke påvirke	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Det vil øke vår bruk av fritidsboligen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Det vil øke fritidsboligens attraktivitet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Det vil øke områdets attraktivitet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Annet, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**Q44: Hvor viktige er disse forholdene for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden**

Tilbud	Ikke viktig	Litt viktig	Viktig	Ganske viktig	Svært viktig	Ikke relevant
Preparerte skiløyper	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skøytebane	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Akebakker	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skilting langs stier /skiløyper	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Turstier	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Turmål med rasteplass /bålplass	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Sykkelveier /-stier	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rydding og skilting av badeplasser	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rydding og skilting av fiskeplasser	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilrettelegging for jakt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre ikke kommersielle aktivitetstilbud, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Alpintilbud	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skitrase for tidligløyper /kunstsnø	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Svømmebasseng	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kano- og båtutleie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Velværetilbud (trening, massasje, frisør m.v.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kulturarrangementer (festivaler, konserter, teater m.v.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

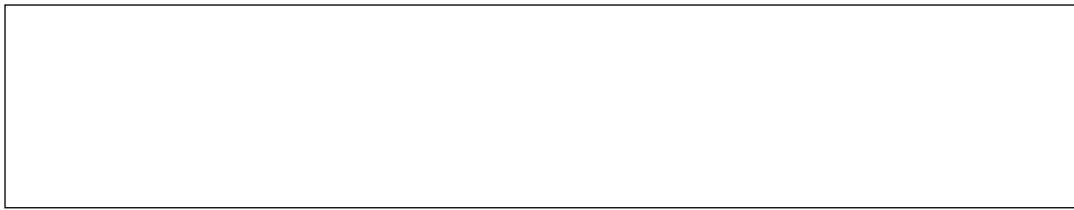
Museum, stavkirker, gallerier m.v.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre kommersielle (betalbare) aktivitetstilbud, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Er det andre tilbud som er viktig for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden, vennligst spesifiser

**Q45: Hvordan du/dere vurderer kvaliteten på disse tilbudene per i dag.**

Tilbud	Meget dårlig	Dårlig	Passe	Bra	Meget bra	Ikke relevant/ ikke brukt	Finnes ikke slike tilbud per i dag
Preparerte skiløyper	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skøytebane	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Akebakker	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skilting langs stier /skiløyper	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Turstier	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Turmål med rasteplass /bål plass	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Sykkelveier /-stier	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rydding og skilting av badeplasser	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rydding og skilting av fiskeplasser	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilrettelegging for jakt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre ikke kommersielle aktivitetstilbud, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Alpintilbud	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skitrase for tidligløyper /kunstsnø	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Svømmebasseng	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kano- og båtutleie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Velværetilbud (trening, massasje, frisør m.v.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kulturarrangementer (festivaler, konserter, teater m.v.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Museum, stavkirker, gallerier m.v.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre kommersielle (betalbare) aktivitetstilbud, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



**Q46: Hvor viktige er tilbud om slike tjenester for at fritidsboligen /hytta skal benyttes like mye eller mer i fremtiden**

Tilbud om tjenester	Ikke viktig	Litt viktig	Viktig	Ganske viktig	Svært viktig	Ikke relevant
Brøytet vinterveg frem til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vaktmestertjenester /tilsyn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kjøp av ved	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilgang på lokale håndverkere	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Renhold av fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Firma for utleie av fritidsbolig /hytte - utleiemegling	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Lagerplass i nærheten av fritidsbolig /hytte	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vareutkjøring til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Catering /kokk /levering av mat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kafe /spisetilbud i nærheten av fritidsbolig /hytte	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kafe /spisetilbud i kommunen forøvrig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Infrastruktur (strøm, vann avløp)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bredbånd /internett /kabel-TV /mobilnett	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



Intern kollektiv transportløsning i Rollag kommune	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Drosje	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Renovasjonssystem /søppeltømming	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Lege- og helseberedskap	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre tjenester, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Er det andre tjenester som er viktig for at fritidsboligen skal benyttes like mye eller mer i fremtiden, vennligst spesifiser

**Q47: Hvordan vurderer du kvaliteten på disse tilbudene om tjenester per i dag?**

	Meget dårlig	Dårlig	Passe	Bra	Meget bra	Ikke relevant/ ikke brukt	Finnes ikke slike tilbud per i dag
Tilbud om tjenester Brøytet vinterveg frem til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vaktmestertjenester /tilsyn	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kjøp av ved	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tilgang på lokale håndverkere	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Renhold av fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Firma for utleie av fritidsbolig /hytte - utleiemegling	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Lagerplass i nærheten av fritidsbolig /hytte	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vareutkjøring til fritidsbolig /hytta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Catering /kokk /levering av mat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kafe /spisetilbud i nærheten av fritidsbolig /hytte	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kafe /spisetilbud i kommunen forøvrig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Infrastruktur (strøm, vann avløp)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bredbånd /internett /kabel-TV /mobilnett	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Intern kollektiv transportløsning i Rollag kommune	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Drosje	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Renovasjonssystem /søppeltømming	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Lege- og helseberedskap	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Andre tjenester, spesifiser nedenfor	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Hvis det er andre tjenester som er viktig, hvordan vurderer du kvaliteten på disse tilbudene per i dag?

**Q48: Er det noen aktivitets- /servicetilbud du savner i Rollag kommune, evt. hvilke?**

**Q49: Hva er det beste ved &aring; ha fritidsbolig i Rollag kommune?**

**Q50: Er det noen forhold som er negative ved &aring; ha fritidsbolig i Rollag kommune?**

### **Rollag og Veggli - lokalsamfunnet**

**Q51: Har du vært i kontakt med Rollag kommune siste år?**

- Ja, jeg har vært i kontakt med kommunen                       Nei, jeg har ikke vært i kontakt med kommunen

**Q52: Hva var årsaken til din kontakt med kommunen (flere valg er mulig)?**

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> Det var en generell henvendelse | <input type="checkbox"/> Jeg hadde behov for informasjon         |
| <input type="checkbox"/> Henvendelsen gjaldt byggesak    | <input type="checkbox"/> Henvendelsen gjaldt skatter og avgifter |
| <input type="checkbox"/> Annen henvendelse, spesifiser   |  |

If you have chosen "other", please specify:

Her kan du utdype ytterligere om ønskelig

**Q53: Med grunnlag i din /dine henvendelse(r) til Rollag kommune siste året, hvordan vurderer du servicenivået?(Besvar kun for de type henvendelser som du har hatt siste år).**

	Svært misfornøyd	Litt misfornøyd	Hverken /eller	Godt fornøyd	Svært fornøyd
Generell henvendelse	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Informasjonsbehov	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Byggesak	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Skatter og avgifter	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Annet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Spesifiser gjerne ytterligere

**Q54: Hvis du ble spurt, ville du bidratt med følgende i Rollag?**

- Styreverv /mentor i lokale bedrifter
- Finansiering /sponsing /kjøp av aksjer i lokale bedrifter
- Leverer tjenester /kompetanse /rådgivning
- Delta i lag /foreninger i kommunen (utover hyttevelforening)
- Delta som frivillig ved arrangement i kommunen /regionen
- Annet, hva:

If you have chosen "other", please specify:

**Q55: Hvordan ser du/dere på; framtidig utvikling av fritidsboliger i Rollag kommune? Legg gjerne vekt på; hva du /dere tenker vil fremme videre utvikling og hva vil hemmer videre utvikling.**

**Q56: Før den avsluttende delen, gir vi deg /dere anledning til å komme med innspill dere mener er relevante og som ikke er tilstrekkelig belyst gjennom undersøkelsen. Bruk tekstboksen nedenfor.**



	"Svarer 1"	"Svarer 2"
Grunnskole	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Videregående skole/fagskole	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Høgskole/universitet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Fagbrev/mesterbrev	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Eventuelle kommentarer:

Q61:

### Arbeid

#### Hvilke bransjer arbeider du/dere i ?

Oppgi bransje for "svarer 1": Bransjer (refer to Q61.1)

Oppgi bransje for "svarer 2": Bransjer (refer to Q61.2)

#### Q61.1 Bransjer

- |  |  |  |
|--|--|--|
| <input type="radio"/> Primærnæring     | <input type="radio"/> Industri og bergverk | <input type="radio"/> Bygg og anlegg               |
| <input type="radio"/> Varehandel       | <input type="radio"/> Reiseliv             | <input type="radio"/> Privatdominert tjenesteyting |
| <input type="radio"/> Offentlig sektor |  |  |

#### Q61.2 Bransjer

- |  |  |  |
|--|--|--|
| <input type="radio"/> Primærnæring     | <input type="radio"/> Industri og bergverk | <input type="radio"/> Bygg og anlegg               |
| <input type="radio"/> Varehandel       | <input type="radio"/> Reiseliv             | <input type="radio"/> Privatdominert tjenesteyting |
| <input type="radio"/> Offentlig sektor |  |  |

Eventuelle kommentarer:

Q62:

#### Har noen i husstanden arbeid som gir muligheter til avspassing/fjernarbeid?

(refer to Q62.1)

#### Hvis "ja", benyttes slike muligheter til opphold i fritidsboligen?

Q62.1

Ja  Nei

Som regel  Ofte  Sjelden  Aldri

Eventuelle kommentarer:

Q63:

**Hva var husholdningens samlede bruttoinntekt i 2017?**

Bruttoinntekt = all inntekt før skatt, dvs.lønn, pensjon, bidrag ol. samlet for husholdningens medlemmer

Bruttoinntekt 2017: kroner

Eventuelle kommentarer:







Høgskolen  
i Innlandet

På oppdrag fra Rollag næringsforening er Østlandsforskning gitt i oppdrag å gjennomføre en hyttebruksundersøkelse.

Rollag kommune har primo 2018 i overkant av 2 000 fritidsboliger. Som ledd i et omstillingsprogram ønsker man nå å undersøke hvorvidt fritidsboligene og deres eiere har ønsker og behov som kan bidra til å øke verdiskapingen i lokalt næringsliv.

Selve Hyttebruksundersøkelsen, en spørreundersøkelse til fritidsboligeiere i Rollag kommune, ble gjennomført høsten 2018.